

Bakalářská práce

Postavení celní správy v České republice a v Evropské unii

Studijní program:

B0488A050006 Mezinárodní ekonomické vzta-
hy

Studijní obor:

Mezinárodní obchod

Autor práce:

Denisa Ciprysová

Vedoucí práce:

JUDr. Eva Karhanová Horynová
Katedra podnikové ekonomiky
a managementu

Liberec 2024

Zadání bakalářské práce

Postavení celní správy v České republice a v Evropské unii

<i>Jméno a příjmení:</i>	Denisa Ciprysová
<i>Osobní číslo:</i>	E21000180
<i>Studijní program:</i>	B0488A050006 Mezinárodní ekonomické vzta- hy
<i>Specializace:</i>	Mezinárodní obchod
<i>Zadávací katedra:</i>	Katedra podnikové ekonomiky a managemen- tu
<i>Akademický rok:</i>	2023/2024

Zásady pro vypracování:

1. Úvod, stanovení cílů.
2. Postavení celní správy v ČR a v EU.
3. Historické souvislosti.
4. Analýza přístupu středně velkého podniku k ochraně práv duševního vlastnictví a související celní řízení.
5. Formulace závěrů a zhodnocení výsledků.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: 30 normostran
Forma zpracování práce: tištěná/elektronická
Jazyk práce: čeština

Seznam odborné literatury:

- CELNÍ SPRÁVA, 2023. *Celní správa ČR*. online. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>. [citováno 2023-04-07].
- HÁJEK, Filip; Ladislav HRBEK; Jana JAREŠOVÁ; Pavel POLÁK; Dana ŠRAMKOVÁ et al., 2021. *Celní zákon: Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-051-6.
- IORDACHE, Răzvan, 2022. INTELLECTUAL PROPERTY LAW IN THE EU MEMBER STATES. *Research and Science Today*, roč. 2022, č. 1, s. 69–74. ISSN 22474455. Dostupné z databáze Proquest: <https://www.proquest.com/docview/2649333081/94A347CD50B04833PQ/1?accountid=17116>.
- LYONS, Timothy, 2018. *EU Customs Law*. 3. Velká Británie: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-108674-8.
- MACHKOVÁ, Hana; ČERNOHLÁVKOVÁ EVA; Sato ALEXEJ et al., 2014. *Mezinárodní obchodní operace: 6., aktualizované a doplněné vydání*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4874-0.

Vedoucí práce: JUDr. Eva Karhanová Horynová
Katedra podnikové ekonomiky
a managementu

Datum zadání práce: 1. listopadu 2023
Předpokládaný termín odevzdání: 31. srpna 2025

doc. Ing. Aleš Kocourek, Ph.D.
děkan

L.S.

doc. Ing. Zuzana Pěničková, Ph.D.
garant studijního programu

V Liberci dne 1. listopadu 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

Postavení celní správy v České republice a v Evropské unii

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá postavením celní správy v souvislosti s problematikou ochrany duševního vlastnictví a konkrétně bojem proti padělkům v České republice a v Evropské unii. Cílem bakalářské práce je popsat a zhodnotit současnou právní úpravu ochrany práv duševního vlastnictví spojenou s celní správou v České republice a v Evropské unii. Práce vymezuje základní pojmy související s problematikou, právní úpravu, historii celní správy na území České republiky a organizace spojené s celnictvím. Dále se na základě zkušeností ze stáže ve společnosti Škoda Auto zabývá komunikací s celní správou ohledně žádostí o přijetí opatření a prodloužení celních opatření a popisuje zadržení zboží celníky na konkrétním příkladu. V práci je také vyčíslena hodnota zadržených padělků v automobilovém průmyslu v České republice a v Evropské unii a následné zhodnocení situace s návrhy řešení a doporučených opatření.

Klíčová slova

celní opatření, celní správa, duševní vlastnictví, ochrana duševního vlastnictví, ochranná známka, padělek, právní úprava

The position of the customs administration in the Czech Republic and the European Union

Annotation

This bachelor thesis deals with the position of the customs administration in the context of the protection of intellectual property and specifically the fight against counterfeits in the Czech Republic and the European Union. The aim of the bachelor thesis is to describe and evaluate the current legislation on the protection of intellectual property rights related to customs administration in the Czech Republic and the European Union. The thesis defines the basic concepts related to the issue, the legal regulation, the history of customs administration in the Czech Republic and the organisations associated with customs. Furthermore, based on the experience from the internship at Škoda Auto, it deals with communication with the customs administration regarding requests for measures and extensions of customs measures and describes the detention of goods by customs on a concrete example. The thesis also quantifies the value of seized counterfeit goods in the automotive industry in the Czech Republic and the European Union and then assesses the situation with suggestions for solutions and recommended measures.

Key Words

counterfeit, customs administration, customs measures, intellectual property protection, legislation, trademark

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala mé vedoucí bakalářské práce JUDr. Evě Karhanové Horynové za věnovaný čas, trpělivost a cenné rady. Zároveň bych ráda poděkovala společnosti Škoda Auto a.s. za poskytnuté informace.

Obsah

Seznam ilustrací (obrázků)	13
Seznam použitých zkratk, značek a symbolů	14
Úvod.....	15
1 Celní správa v České republice a v Evropské unii.....	17
1.1 Základní pojmy.....	17
1.1.1 Clo.....	17
1.1.2 Celní unie.....	18
1.1.3 Celní předpisy.....	19
1.1.4 Celní dohled a celní kontrola.....	19
1.2 Právní úprava v České republice	20
1.3 Právní úprava v Evropské unii	21
1.4 Mezinárodní celní organizace	22
1.4.1 Světová celní organizace (WCO).....	23
1.4.2 Světová obchodní organizace (WTO).....	23
2 Historie českého celnictví.....	25
2.1 Kořeny celnictví a vývoj na území ČR	25
2.2 Období středověku.....	25
2.3 Období novověku	26
2.4 Období od roku 1918 do roku 1945	27
2.5 Období po roce 1945 až do roku 1989.....	27
2.6 Období po roce 1989 do současnosti	29
3 Kompetence celní správy v České republice	31
3.1 Clo a celní řízení.....	31
3.2 Správa spotřebních a ekologických daní.....	32
3.3 Kontrola Intrastatu.....	32
3.4 Trestní řízení	33
3.5 Kontrola mýta a elektronické dálniční známky.....	33
3.6 Ochrana práv duševního vlastnictví	33
3.7 Další kompetence	34
4 Praktická část	36
4.1 Představení společnosti	36
4.2 Žádost o přijetí celního opatření	38

4.3	Prodloužení celních opatření.....	39
4.4	Zadržení zboží celníky	39
4.4.1	Zadržení zboží celníky na základě zákona č. 355/2014 Sb.	40
4.4.2	Zadržení zboží celníky na základě unijního nařízení č. 608/2013	41
4.4.3	Zadržení zboží celníky a soudní řízení.....	43
4.5	Podnět ke kontrole na vnitrostátním trhu	44
4.6	Náklady spojené s celním řízením	44
4.7	Školení celníků.....	45
4.8	Kdo může být celníkem	48
4.9	Statistiky.....	49
4.9.1	Spolupráce Škoda Auto s organizací React.....	49
4.9.2	Statistiky v České republice od roku 2020 do roku 2023.....	50
4.9.3	Statistiky v Evropské unii od roku 2020 do roku 2022	53
	Závěr	56
	Seznam použité literatury	59

Seznam ilustrací (obrázků)

Obrázek 1: Organizační struktura členů představenstva Škoda Auto	36
Obrázek 2: Organizační struktura oblasti F	37
Obrázek 3: Originální a neoriginální balení	46
Obrázek 4: Originální a neoriginální airbag	46
Obrázek 5: Originální a neoriginální autokoberce	47
Obrázek 6: Originální a neoriginální příslušenství	48
Obrázek 7: Hodnota zadržného zboží.....	51
Obrázek 8: Hodnota zadržného zboží na vnitrostátním trhu	52
Obrázek 9: Hodnota zadržného zboží v EUR	53
Obrázek 10: Hodnota zadržného zboží na vnitřním trhu EU v EUR	54

Seznam použitých zkratk, značek a symbolů

CCC	Customs Co-operation Council (Rada pro celní spolupráci)
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
EUIPO	European Union Intellectual Property Office (Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví)
ŠA	Škoda Auto
VG	Volkswagen Group (Skupina Volkswagen)
WCO	World Customs Organization (Světová celní organizace)
WTO	World Trade Organization (Světová obchodní organizace)

Úvod

Obchod s padělanými výrobky je celosvětovým problémem dnešní doby. Globalizace a rozvoj nových technologií přináší pro podniky a spotřebitele nové možnosti, zároveň ale přináší i temnější stránku věci a to padělky, které se vyskytují volně na trzích a jejichž množství se výrazně zvyšuje. V boji proti padělkům stojí i Celní správa České republiky, která pomocí zákonů České republiky a nařízení Evropské unie bojuje proti přivážení a distribuci padělků na území České republiky a Evropské unie. Hlavním cílem této bakalářské práce je zjistit, zda jsou právní předpisy České republiky a Evropské unie v souvislosti s ochranou duševního vlastnictví ze strany celní správy dostatečné. Vedlejším cílem je popis činností v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví, komunikace s celní správou a boje proti padělanému zboží, kde jsou využity zkušenosti ze stáže ve společnosti Škoda Auto.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, a to část teoretickou a část praktickou. V teoretické části jsou nejprve pro porozumění celkové problematiky popsány základní pojmy spojené s celnictvím, tedy clo, dále například celní unie a celní předpisy. Následně je popsána právní úprava celní správy v České republice a v Evropské unii. V práci jsou také zmíněny mezinárodní organizace spojené s celnictvím. V další kapitole je podrobněji popsána historie celnictví na území České republiky. Teoretickou část uzavírá popis kompetencí celní správy v České republice.

Praktická část se zaměřuje na konkrétní kompetenci celní správy, a to ochranu duševního vlastnictví. V praktické části je charakterizována činnost společnosti Škoda Auto v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví, podrobněji je popsána komunikace s celní správou. Práce se dále zaměřuje na zacházení s padělkem. Je shrnuta činnost společnosti Škoda Auto související s podáváním žádostí o celní opatření a prodlužování těchto žádostí. Práce dále popisuje způsoby řešení zadržného zboží a komunikaci mezi společností a celní správou. Zabývá se i náklady a pokutami pro porušovatele a vlastními aktivitami Škoda Auto v boji proti padělkům. Praktická část je zakončena vyčíslením zadržného padělaného zboží v automobilovém průmyslu.

Bakalářskou práci ukončuje závěr, kde se hodnotí, zda je ochrana duševního vlastnictví dobře chráněna a jsou navržena řešení, která by mohla zlepšit ochranu

duševního vlastnictví ze strany celní správy, ale také společností, které si chtějí své duševní vlastnictví chránit.

1 Celní správa v České republice a v Evropské unii

První kapitola bakalářské práce se zabývá základními pojmy spojené s celní správou a celnictvím. Dále se věnuje právní úpravě celní správy v České republice a v Evropské unii. A v poslední části popisuje organizace spojené s celnictvím.

1.1 Základní pojmy

Tato kapitola si klade za cíl vymezit základní pojmy, které se týkají problematiky celní správy.

1.1.1 Clo

Clo není právním řádem vymezené, jedná se o zvláštní typ veřejnoprávní dávky. Je to pojem ekonomický, ale i právní. Definice cla je s ohledem na absenci legálního vymezení odkazována na teorii.

Dle celní správy (2023a) je clo poplatek, který vybírá stát při překročení zboží přes celní hranice. Štěrbová (2013) říká, že clo je peněžitá částka, související s dovozem. Dle Kárníka (2012) můžeme clo popsat jako peněžní platbu stanovenou právními předpisy odváděnou do veřejného rozpočtu. Je to částka vybíraná při přechodu zboží přes státní hranice v přesně určené výši. Vybírá se jak od fyzických osob, tak od právnických.

První zmínky o clu se objevily již ve středověku (Machková et al., 2014). Clo patří mezi nejstarší finanční nástroje. Bakeš (2012) uvádí, že předchůdcem cla bylo mýto, které bylo vybíráno soukromíky na jejich pozemcích, přes které vedly obchodní cesty. Byla to tzv. úplata za možnost komunikaci využít. Rozdíl mezi clem a mýtem je skutečnost, že pro výběr cla musí zboží překročit hranice.

Původně mělo clo pouze fiskální význam, ale s vývojem mezinárodního obchodu získávalo i další funkce. Ochranná funkce cla u domácích produktů má za cíl chránit tuzemské výrobce. Clo navyšuje cenu dodaného produktu, čímž znevýhodňuje

dovozce. Stát tak má možnost částečně chránit například odvětví domácí výroby před zahraniční konkurencí. (Machková et al., 2014)

1.1.2 Celní unie

Podle Evropské unie neboli EU (2023) je celní unie takové sdružení zemí, které uplatňují jednotné celní sazby na zboží, které je dovážené z jiných zemí na jejich území. Celní sazby se neuplatňují na vnitřním trhu daných zemí. Bakeš (2012) uvádí, že „*princip celní unie se opírá o ustanovení čl. XXIV odst. 8 písm. a) Všeobecné smlouvy o clech a obchodu (GATT 1994).*“ Uvedený článek popisuje celní unii jako jediné území, které nahrazuje dvě a více celních území. Na tomto jediném území se ruší cla a další omezení obchodu. Stejná cla se pak budou používat všemi členy celní unie pro obchod se zeměmi mimo danou celní unii.

Evropská komise (2023) popisuje země celní unie jako místo, kde zboží volně obíhá ať už je vyrobeno z jakékoliv zúčastněné unijní země. Na hranicích se vybírají pouze poplatky a cla za výrobky z nezúčastněných zemí při prvním vstupu do země součástí celní unie, další cla ani kontroly už dále neprobíhají. Česká bankovní asociace ČBA (2023) pojem celní unie vysvětluje jako „*sdružení dvou a více zemí, které si navzájem eliminují celní poplatky a další dovozní omezení, přičemž mají vytvořen běžný celní systém na dovoz zboží z ostatních zemí.*“ Dle Kárníka (2012) představuje celní unie vyšší stupeň ekonomické integrace. Členské země na základě dohody vytváří jednotné celní území, kde se odstraňují překážky volného pohybu zboží a služeb. Společně vystupují proti třetím zemím jako jeden celek a uplatňují společnou obchodní a v rámci toho i celní, průmyslovou a zemědělskou politiku. Mezi členskými zeměmi se obchoduje beze cla. Vůči třetím zemím používají společný celní sazebník, uplatňují jednotný preferenční systém sazeb, a i další obchodní nástroje jsou sjednoceny. Společně si stanovují, jaká odvětví a obory budou chráněny obchodními bariérami a jaké budou otevřeny.

Celní unie dle Kárníka (2012), jak již bylo zmíněno, jsou považovány za vyšší stupeň ekonomické integrace, ale to ovšem neznamená, že jsou všechny na stejné integrační úrovni. V praxi se můžeme setkat s jinými stupni integrace, které závisí zejména na potřebách daných členských zemí. Příkladem, kdy si každý stát v celní unii ponechal

vlastní celní legislativu a příjmy z cel šly do jejich vlastních národních rozpočtů je bývalá celní unie mezi Českem a Slovenskem. Evropská unie je opačným příkladem, kdy všechny členské státy dodržují jednotnou celní legislativu a příjmy připadají do tradičních vlastních zdrojů Evropské unie. Evropská unie je jedním z nejúspěšnějších pokusů o evropskou integraci (Lyons, 2018). Existuje i částečná celní unie, která se může vztahovat například jen na průmyslové výrobky, která platí mezi Evropskou unií a Tureckem (Kárník, 2012).

1.1.3 Celní předpisy

Celní předpisy zahrnují nařízení, zákony a vyhlášky a nařízení vlád. Jedná se o předpisy, které určují a stanovují jakým způsobem se země mají řídit v rámci celní problematiky. To znamená, že tyto předpisy se vztahují ke zboží, které je vyvážené, dovážené nebo převážené. Stejně tak lze za celní předpisy považovat jakékoliv právní předpisy, kterými se řídí celní orgány. (Kárník, 2012)

ČR je součástí Evropské unie, která se řídí evropskými celními předpisy. Členské státy musí respektovat právo unie a také ho provádět (Bobek et al., 2022). V rámci společné obchodní politiky Evropské unie byl založen jednotný celní sazebník, který sjednocuje sazby pro zboží dovážené ze zemí, které nejsou součástí EU (Štěrbová et al., 2013).

1.1.4 Celní dohled a celní kontrola

V právnickém slovníku (Hendrych et al., 2009) autoři popisují celní dohled jako souhrn úkonů a opatření. Jedním z úkonů celního dohledu je právě celní kontrola. Celní kontrola může být například prověřování pravosti dokladů a listin či kontrola dopravních prostředků. Oproti tomu Hájek (2021) popisuje obecnou činnost celních orgánů, kterou je celní dohled. Formou celního dohledu je celní kontrola.

Hájek (2021) v komentáři o celním zákoně označuje celní kontrolu jako zvláštní úkon prováděný celními orgány. Celní kontrola má zajišťovat dodržování celních předpisů a dalších předpisů vztahujících se k pohybu zboží převáženého mezi celními územími.

1.2 Právní úprava v České republice

Základní právní předpis související s celní správou v České republice je zákon č. 242/2016 Sb., celní zákon. Česká republika je součástí Evropské unie tedy Celní zákon upravuje oblasti na národní úrovni v reakci na aplikovatelná unijní nařízení, zároveň se snaží vyjasnit problémy související s praktickou aplikací právních norem EU (Hájek et al., 2021).

Celní zákon (Česko, 2016) dále říká, že v případě například řízení o přestupcích či stanovení celního prostoru se bude postupovat dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Hájek (2021) vysvětluje, že předmět právní úpravy Celního zákona je rozdělen do dvou oblastí. První oblast se zabývá přímo aplikovatelnými předpisy EU. Tyto předpisy se vztahují na kontrolu mezinárodního obchodu EU a tedy zboží, které přechází či opouští celní hranice EU bez ohledu na povahu zboží. Předmětem naopak není pohyb zboží v rámci oblasti celní unie EU. Předpisy EU dále zahrnují správu cel, kterou celní zákon řeší jen omezeně. Pojem správa cel není vymezen ani v celním zákoně ani v předpisech EU, k jeho pochopení je ale možné využít pojem správa daní, jehož definici lze nalézt v daňovém řádu, kde je za daň považováno i clo (Česko, 2009). Součástí první oblasti je statistika, která zahrnuje obchod v rámci EU i se třetími zeměmi (Hájek et al., 2021).

Okruh druhý se zabývá správou daní, ty se řídí aplikací příslušných zákonů. Zejména se jedná o zákon o DPH a zákon o spotřebních daních. Vztah mezi zákonem č. 242/2016 Sb., celní zákon a zákony daňovými může být komplikovaný, v případě odlišné úpravy se použije úprava daná v daňových zákonech není-li stanoveno jinak. (Hájek et al., 2021)

Celní správa v České republice se řídí zákonem č. 17/2012 o Celní správě České republiky (Česko, 2012). V zákoně o celní správě ČR jsou vymezeny orgány celní správy, generální ředitelství cel, celní úřady a jejich působnosti. Zákon se též zabývá povinnostmi a oprávněními celníků včetně náhrad škod a též se zabývá přestupky a mezinárodní spoluprací (Jarešová et al., 2021).

Kromě již zmíněných zákonů existují i zákony, které se zaměřují na konkrétní činnosti celní správy. Jedná se například o zákon č. 440/2003 Sb., o nakládání se surovými diamanty, o podmínkách jejich dovozu, vývozu a tranzitu a o změně některých zákonů nebo zákon č. 594/2004 Sb., jímž se provádí režim Evropských společenství pro kontrolu vývozu zboží a technologií dvojího užití.

V oblasti ochrany práv duševního vlastnictví se celní správa v ČR řídí zákonem č. 355/2014 Sb., o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů a související prováděcí vyhláškou č. 358/2014 Sb., k provedení některých ustanovení zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví. Tato vyhláška upravuje náležitosti žádosti o přijetí opatření a o prodloužení lhůty k přijetí opatření na vnitrostátním trhu, dále stanovuje skutečnosti umožňující přijetí opatření na vnitrostátním trhu a upřesňuje způsob a formu vedení padělků (Česko a Ministerstvo financí, 2014).

1.3 Právní úprava v Evropské unii

Kromě národních předpisů ČR se musí ČR řídit i právem mezinárodním, v tomto případě právem Evropské unie. V aplikaci mezinárodního práva je nutné normy přenést do práva vnitrostátního, které by mělo plnit mezinárodní závazek. Tyto závazky plynou z mezinárodního práva a z mezinárodních smluv. (Ondřej, 2014)

Základní pramen úpravy celnictví v EU je celní kodex Společenství. Tento kodex byl vydaný jako Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 9. října 2013 (Evropská unie a Rada Evropské unie, 2013). Celní kodex Unie vymezuje pravidla a postupy pro vstup a výstup zboží z celního území EU. Kodex má za úkol zvýšit přehlednost pro celní úřady, zjednodušovat celní pravidla a postupy a zefektivnit celní transakce. Dále má urychlovat celní postupy pro oprávněné hospodářské subjekty.

Mezi další důležité předpisy EU se řadí dle Celní správy (2023c): Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2015/2446, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, pokud jde o podrobná pravidla k některým ustanovením celního kodexu Unie.

Obsahem tohoto nařízení (Evropská komise, 2015) je rozsah působnosti celních předpisů a úloha celních orgánů. Nařízení také stanovuje práva a povinnosti osob v souvislosti s celními předpisy. Další část nařízení se zabývá faktory, na jejichž základě se uplatní dovozní nebo vývozní clo a jiná opatření při obchodu se zbožím. Upřesňuje také vznik celního dluhu a lhůtu pro stanovení místa vzniku celního dluhu.

S předchozím nařízením souvisí i následující, a to Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2015/2447, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie. Prováděcí nařízení například obsahuje postupy při vývozu a dovozu zboží.

V souvislosti s ochranou práv duševního vlastnictví se Celní správa ČR řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 ze dne 12. června 2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 (Celní správa, 2021a).

Toto nařízení stanovuje celním orgánům pravomoc vymáhat práva duševního vlastnictví u zboží, které podléhá celnímu dohledu nebo kontrole. Nařízení obsahuje procesní pravidla. Celní orgány na základě stanovených podmínek a postupů přijímají opatření u zboží, které je podezřelé z porušení práv duševního vlastnictví. Dále nařízení obsahuje informace ohledně podávání žádostí, rozhodnutí o žádostech a poplatků (Evropský parlament a Rada Evropské unie, 2013).

Mezi další zákony a nařízení v souvislosti s ochranou práv duševního vlastnictví a celní správy, patří: prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1352/2013 ze dne 4. prosince 2013, kterým se zavádějí formuláře upravené nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány

1.4 Mezinárodní celní organizace

Aby byly informace o celní správě kompletní, je třeba si představit i základní organizace, které se vedle samostatných států zabývají celnictvím. V této kapitole jsou popsány dvě základní organizace související s celnictvím a mezinárodním obchodem.

1.4.1 Světová celní organizace (WCO)

World Customs Organization česky Světová obchodní organizace, byla založena v roce 1952 (World Customs Organization, 2023). Původně byla nazývána Radou pro celní spolupráci, zkratkou CCC (Customs Co-operation Council). Jedná se o nezávislý mezivládní orgán. Nyní WCO sdružuje 185 celních správ po celém světě, což dohromady představuje přibližně 98 % světového obchodu. Sídli v Bruselu. Dle Štěrbové (2013) je to jediná mezinárodní organizace, která je oprávněná řešit metodické celní otázky.

Hlavním cílem je zefektivnění a zajištění co největší účinnosti celní správy celosvětově. WCO se zabývá vývojem celních standardů a jednoduchého, celního systému, který má za úkol zjednodušit, modernizovat a sjednocovat uplatňování celních procedur (Štěrbová et al., 2013). WCO zavedla Harmonizovaný systém popisu a číselného označování zboží. Tento systém je používán jako mezinárodní klasifikační standard, který slouží k výběru cel a pro celní statistiky. Kárník (2012) dále popisuje činnost WCO v boji proti korupci a padělání zboží či elektronickém pirátství.

1.4.2 Světová obchodní organizace (WTO)

Světová obchodní organizace (WTO – World Trade Organization) byla založena v roce 1995 jako zástupce Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT). Sídli v Ženevě ve Švýcarsku a aktuálně má 164 členů (World Trade Organization, 2023b). WTO vytváří pravidla mezinárodního obchodu a zajišťuje jejich dodržování. Cílem WTO je odstraňování překážek v mezinárodním obchodu, zajišťovat stejné podmínky pro všechny a tím přispívat k hospodářskému růstu a rozvoji. Dále WTO poskytuje právní a institucionální rámec pro implementaci dohod a jejich monitorování, pro řešení sporů plynoucích z jejich výkladu a jejich uplatňování. Současně má WTO uzavřených 16 multilaterálních dohod. (World Trade Organization, 2023a).

Obchodní jednání WTO a přijímání rozhodnutí v těchto jednáních jsou na základě konsenzu celé organizace. Z toho důvodu mohou být jednání dlouhá a rozsáhlá, současné kolo trvá již od roku 2001 a stále nebylo uzavřeno. (Štěrbová et al., 2013)

WTO pravidelně spolupracuje s WCO, nejčastěji ohledně klasifikace zboží (World Trade Organization, 2024).

2 Historie českého celnictví

K úplnosti tématu celní správy je dále potřeba rozebrat její historii. Následující kapitola se věnuje ve zkratce historii českého celnictví a vývoji na území ČR.

2.1 Kořeny celnictví a vývoj na území ČR

První zmínky o clech pochází již z antického Řecka a Říma, další se objevují u dynastie Chan z Číny (Kárník, 2012). Dále autor zmiňuje, že v Syrské poušti v městské oáze Palmyře se používal první celní tarif již v roce 336 př. n. l. Zmínky o clu jsou zaznamenány i v Bibli, kde je clo popsáno jako důležitý příjem krále.

Za období rozmachu římského impéria byl rozvoj cla a celnictví dle Kárníka (2012) nejvýznamnější. Úředníci – celníci, jiným názvem publikáni, byli vysíláni do ovládnutých územích, aby clo vybírali. Celníci nebyli jediní, kdo clo vybírali, ve starověku to často byli živnostenští pachtýři. V antickém Řecku se clo dělilo na námořní a pozemní, které si mohlo družstvo pronajmout pravidelně na 1 rok. Výběr cla vývozního i dovozního ve výši 1/50 hodnoty zboží bylo vybíráno převážně v přístavech. Krom veškerého zboží se platilo clo i za otroky.

2.2 Období středověku

Již od raného středověku vedly přes území ČR významné obchodní cesty. Na hranicích území států byli krom ozbrojené stráže i výběřčí cel a mýt. Nejznámější stezkou přes naše území byla Slezská stezka, která vedla z Prahy dále do Hradce Králové a Kladska. Předpokládá se, že v době Sámovy říše fungovaly celní zvyklosti stejně jako ve franské říši (Kárník, 2012).

Z oblasti celnictví se na našem území dochoval tzv. „raffelstettenský statut“ tedy celní řád upravující obchod s Velkomoravskou říší (Matoušek, 2007). Stanovoval cla dle různých kritérií jako je, například, druh zboží či národnost plátce cla (Kárník, 2012).

Clo se v období raného středověku vybíralo při vstupu na české území skrz zemské brány. Výběr zajišťovali celníci u bran, kteří zároveň sloužili k ochraně země. Vybíraná

částka se lišila dle počtu koní, vozů a velikosti družiny. Ve 12. století se přešlo k určování výše cla dle druhu zboží. (Dobeš et al., 2005)

V období Přemyslovců vznikaly ve městech povinné sklady, které dovážející obchodník nesměl při převozu zboží minout (Kárník, 2012). Zboží zde bylo vykládáno do skladních domů, kterým se říkalo ungelt. Obchodníci v ungeltech museli clo zaplatit a i přesto, že zboží nebylo v cílové destinaci, je předložit k prodeji místním. Od 14. století se výběr ungeltu uskutečňoval pouze v Týnském dvoře.

Postupem času se začal zvyšovat počet měst, kde se ungelt vybíral a zároveň i výše cla. České země se staly pro obchodníky neatraktivní. Poklesem obchodu se snížily i celní příjmy a s tím i bohatství královské pokladny. Karel IV. se snažil situaci zlepšit snížením celních sazeb a zrušením některých mýt, což ovšem nemělo velký úspěch. V období husitských válek se situace nadále zhoršovala. Ke zlepšení finanční situace v pokladně se clo opět zvyšovalo a zaváděli se další poplatky. (Matoušek, 2007)

2.3 Období novověku

Během vlády Rudolfa II. v roce 1602 vznikl celní řád pro Království české. Kromě celních tarifů řád obsahoval i zákaz používání jiných než určených cest pro přepravu zboží (Kárník, 2012). „*Tento institut se v podobě tzv. celních cest zachoval v celních zákonech až do roku 2004*“ (Kárník, 2012, s. 20).

V období třicetileté války se veškerý obchod pozastavil. V 17. století vznikla nová organizace celnictví, na českém území bylo zformováno 17 celních obvodů a stanic, jejichž součástí byly i celní pobočky. (Matoušek, 2007)

Rakouská monarchie byla i na přelomu 17. a 18. století v obtížné finanční situaci. V té době vznikl nový ekonomický směr merkantilismus, který se odrazil i v celní politice z důvodu ochrany domácích výrobků před těmi zahraničními. Dovozní clo se zvyšovalo, ale naopak vývozní clo se snižovalo za účelem podpory domácího vývozu. (Kárník, 2012)

V roce 1775 vyšel v platnost nový celní řád, který odstraňoval vnitřní cla mezi některými zeměmi monarchie. Došlo tak k vytvoření jednotného celního území Čech,

Moravy, Slezska, Štýrska, Korutan a Rakouska. K úplnému sjednocení celního území došlo v roce 1850, kdy byly zrušeny celní hranice v oblasti korunních zemích monarchie a mezi Chorvatskem, Uhrami a Sedmihradskem. (Kárník, 2012)

Autonomní tarify byly prvním krokem k celní ochraně. Tyto tarify měly za úkol zvyšovat přírážky na clo a naopak je snižovat zemím, které měly s Rakousko-Uherskem dojednány obchodní smlouvy. V roce 1891 je v Rakousko-Uhersku přestaly používat, jejich účel byl splněn. Celní ochránářství pomohlo rozvoji velkopřemyslu, domácí výrobci si zlepšili a upevnili pozici na trhu s možností rozvoje do dalších zemí. Rakousko-Uhersko přijalo opět autonomní tarify v roce 1906 za účelem zvýšení celní ochrany. (Kárník, 2012)

2.4 Období od roku 1918 do roku 1945

Rakousko-Uhersko se v roce 1918 rozpadlo a 28. října 1918 vzniklo Československo, které převzalo právní řád i správní systém a celní tarify z Rakouska-Uherska. Tento právní řád a správní systém se používal až do roku 1928, kdy vešel v platnost nový celní zákon (Dobeš et al., 2005). Tento zákon zajišťoval fiskální plnění i ochrannou funkci cla. Obsahem zákona byly definice základních pojmů celního práva, zákon dále charakterizoval celní orgány a celní dozor. (Kárník, 2012)

V období druhé světové války, tedy v letech 1938 – 1945, si v roce 1940 prosadilo Německo celní unii a zavedlo říšský celní sazebník (Kárník, 2012). Celní úřady Československa řídicí se celním zákonem platným z roku 1928 ukončily činnost taktéž v roce 1940 (Dobeš et al., 2005).

Celní správa byla znovu obnovena na základě dekretu prezidenta po skončení druhé světové války v roce 1945. Organizace celní správy navázala na stav celnictví z roku 1938 a v platnost vešel v plném rozsahu i celní zákon z roku 1927. (Kárník, 2012)

2.5 Období po roce 1945 až do roku 1989

V roce 1947 v Ženevě byl podepsán zakládající protokol o Všeobecné dohodě o clech a obchodu (GATT), Československo byla jednou z dvaceti tří podepisujících zemí.

Dohoda nabyla v Československu platnosti v roce 1948. S příchodem komunismu se ovšem celní správa stala součástí okresních národních výborů, kde byly zřízeny i celní oddělení. Stát zavedl státní monopol zahraničního obchodu, který rušil veškerá cla a soukromé podnikání. Okresní národní výbory však celní agendu prováděly po svém, nejednotně a bez ohledu na územní příslušnost. Z toho důvodu byla celní správa po třech letech, v roce 1952, převedena pod ministerstvo zahraničního obchodu. (Kárník, 2012)

Činnost celní správy spadající pod ministerstvo zahraničního obchodu zahrnovala převážně kontrolu zboží přecházející přes hranice. Z důvodu měnové reformy vznikl nový celní sazebník, který byl rozdělen na dvě části, a to část určenou pro dovoz zboží a druhou pro vývoz. Clo se určovalo měrnou jednotkou u dováženého zboží a bylo kalkulováno dle čisté váhy. Pouze ve výjimečných případech bylo clo kalkulováno z ceny dováženého zboží. Vyvážené zboží bylo od cla osvobozeno. (Matoušek, 2007)

Roku 1953 byl vydán nový celní zákon, který měl 56 paragrafů, jednalo se tedy o rámcový zákon. Celní zákon v této podobě stanovoval základní úkoly a pravomoci celní správy. Mezi základní úkoly patřila kontrolní činnost celní správy, vedlejším úkolem byla například povinnost vést celní statistiku. Obsahem zákona byla také organizace celní správy a základní předpisy o clech a jejich kategorie. (Kárník, 2012)

Se vzestupem komunistické moci se clo koncem padesátých let přestalo odvádět. Podniky zaměřující se na zahraniční obchod platily clo čtvrtletně. Stát určoval plán dovozu a tím i velikost cla, které ale bylo dotované, čímž pozbylo své regulační a ochranné funkce. Zahraniční obchod byl utlumen. Celní správa a s ní spojené celnictví se až do roku 1967 stalo pouze úřední záležitostí bez většího významu. Při okupaci Československa, která byla započata roku 1968, byli zaměstnanci celní správy propuštěni společně i s řadou úředníků, kteří k tomu byli donuceni. (Matoušek, 2007)

V roce 1974 vešel v platnost nový celní zákon, který stanovil Československo jako jednotné celní území s celní politikou a tarify spadající do kompetence federace (Kárník, 2012). Z důvodu uzavření mezinárodní smlouvy s Finskem, která považovala celní sazebník z roku 1954 za neaktuální a neuspokojivý, došlo v roce 1980 k vydání

nového (Matoušek, 2007). V novém celní sazebníku se clo počítalo jako procentuální částka z hodnoty zboží. I přes nový zákon a sazebník se clo až do poloviny 80. let nevybíralo. K úplné obnově výběru cla a celní správy došlo až po pádu komunismu v roce 1989 (Kárník, 2012).

2.6 Období po roce 1989 do současnosti

Začátkem 90. let bylo potřeba pracovat na novém celním zákoně, ten původní již neodpovídal společenským ani ekonomickým potřebám. Zároveň musel být nový celní zákon slučitelný s již připravovaným celním kodexem EU. Aby Česká republika mohla vstoupit do EU, musela mít celní legislativu kompatibilní s evropskou. Koncem roku 1992 tak vznikl federální celní zákon, který ale v České republice nebyl přijat. (Kárník, 2012)

S ohledem na danou politickou situaci již bylo jasné, že Československo bude rozděleno, z toho důvodu se začalo pracovat i na samostatném celním zákoně. Ten nabral účinnost 1. ledna 1993 (Kárník, 2012). S novým celním zákonem vznikly i nové celní předpisy. V samotné celní správě došlo k velké reorganizaci, změnily se uniformy i označení hodností. Nově měl každý příslušník celní správy i své identifikační číslo. Vztah pracovní byl nahrazen vztahem služebním (Matoušek, 2007). Nový celní zákon byl již při schvalování kompatibilní s celním kodexem EU. Celní kodex EU vešel v platnost v roce 1994 (Kárník, 2012)

Mezi nově vzniklými státy Českou republikou a Slovenskou republikou byla vytvořena celní unie. Česká republika se stala kandidátem pro vstup do EU. Počet pracovníků celní správy se zvyšoval se zvyšujícím se počtem nových celních úřadů (Matoušek, 2007).

„Česká republika v návaznosti na dřívější členství Československa ve Všeobecné dohodě o clech a obchodu (GATT) potvrdila svou účast v této dohodě i jako nový samostatný stát, sdělením č. 209/1994 Sb. byl zveřejněn protokol o přístupu ČR ke GATT.“ (Schelle a Tauchen, 2015, s. 433)

Významná novela celního zákona proběhla v roce 1997, která přinesla další organizační změny (Kárník, 2012). Tato novela byla nutná především z důvodu sladění

celní správy s členskými zeměmi EU. Vznikla celní ředitelství, která nahrazovala oblastní celní úřady. Počet celních ředitelství se snížil na 8 z původních 21 oblastních celních úřadů. Celkový počet celních úřadů klesl na 91 z původních 135. Tato organizační struktura fungovala až do roku 2004. (Schelle a Tauchen, 2015)

Před vstupem ČR do EU nabyt účinnosti ještě zákon o spotřebních daních, který upravoval systém výběru daní z piva, vína, minerálních olejů a tabákových výrobků (Svatoš, 2009).

V roce 2004 vstoupila Česká republika do EU. Spolu se vstupem přišly další změny ve fungování celní správy. Nejvýznamnější změnou je volný pohyb osob a zboží napříč EU. Celní kontrole se od té doby podrobují pouze zásilky ze zemí mimo EU. Pravomoci celní správy byly rozšířeny například o kontrolu mýtných poplatků, správy spotřební daně a daně z přidané hodnoty z převáženého zboží od neplátců DPH. Další zákon, který upravuje činnost celní správy je zákon o Celní správě ČR. (Matoušek, 2007)

3 Kompetence celní správy v České republice

Celní správa České republiky spadá pod Ministerstvo financí ČR a dělí se na dva základní stupně. První stupeň tvoří Generální ředitelství cel se sídlem v Praze, druhý stupeň formuje patnáct celních úřadů. Nacházejí se ve čtrnácti krajích a na letišti Václava Havla. Počet zaměstnanců celní správy se odhaduje na šest tisíc. Zhruba 75 % z nich jsou celníci, kteří se řídí zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků ozbrojených sborů. Ostatní zaměstnanci celní správy se řídí zákoníkem práce. Úkolem celní správy je výběr cla a daní, dále také zajišťování bezpečnostních úkolů a kontrola zajišťování různých povinností. (Celní správa, 2023d)

Celní správa má několik kompetencí a úkolů, které musí zajišťovat a plnit. V následujících kapitolách jsou podrobněji popsány jednotlivé kompetence.

3.1 Clo a celní řízení

Hlavním úkolem celní správy je výměr a vybírání cla za zboží ze třetích zemí.

V rámci celního řízení se rozhoduje, zda zboží může být propuštěno na celní území Evropské unie, případně v jakém režimu bude propuštěno. Stejně tak se rozhoduje o vývozu zboží z EU či převozu přes území EU. Celní správa v této příležitosti dále i kontroluje dodržování zákazů a omezení. (Celní správa, 2023e)

ČR je součástí celní unie v rámci Evropské unie (EU), proto se na našem území uplatňují předpisy EU. Samotná ČR sousedí pouze se státy EU, většina zboží je tedy příslušnou celní správou na hranicích EU propuštěna do režimu tranzitu. V momentě, kdy je zboží dopraveno do ČR, celní úřady provádí finální celní řízení. Při vývozu mimo EU se jedná o stejný proces pouze v opačném pořadí. Výjimky jsou pak letiště na našem území, které tvoří „vnější“ hranice ČR. (Celní správa, 2023e)

Zahájení celního řízení probíhá přijetím prohlášení deklaranta na celním úřadě. V EU se používá listinná forma „Jednotný správní doklad“ (JSD). (Machková et al., 2014)

Vybrané clo je posíláno z části do rozpočtu EU, jako tzv. „tradiční vlastní zdroj“. Čtvrtina z vybrané části jde do rozpočtu ČR. (Celní správa, 2023e)

3.2 Správa spotřebních a ekologických daní

Dle zákona o spotřebních daních č. 353/2003 Sb. jsou spotřebními daněmi:

- a) daň z minerálních olejů,
- b) daň z lihu,
- c) daň z piva,
- d) daň z vína a meziproductů,
- e) daň z tabákových výrobků,
- f) daň ze zahříváných tabákových výrobků a
- g) daň ze surového tabáku. (Česko, 2003)

Celní správa (2023e) má za úkol výběr těchto daní, ale také například:

- „povolování daňových skladů,
- vydávání tabákových nálepek,
- kontrolu dodržování podmínek pro provozování daňových skladů,
- kontrolu zařízení pro výrobu alkoholu a alkoholických nápojů,
- dohled nad přepravou zboží z jiného členského státu EU, které za normálních okolností podléhá spotřební dani, ale je při dopravě od daně dočasně osvobozeno.“

Mezi ekologické daně můžeme zařadit daně ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z elektřiny a daň z pevných paliv. V ČR je ročně vybráno cca 165 miliard Kč. (Celní správa, 2023e)

3.3 Kontrola Intrastatu

Intrastat (2019) je statistický výkaz, do kterého se zaznamenávají informace o mezinárodním obchodu, tedy o pohybu zboží ve členských státech. Sběr těchto informací je důležitý pro vyhodnocování statistik mezinárodního obchodu.

Povinnost informovat statistický úřad mají ti podnikatelé, kteří v rámci jejich obchodní činnosti převezou přes hranice ČR zboží ve vyšší hodnotě 12 milionů Kč za jeden kalendářní rok (Celní správa, 2023e). Konají tak pomocí internetové stránky

nacházející se na webu Celní správy ČR, která zároveň kontroluje, zda je tato povinnost plněna (Celní správa, 2023e). V případě neplnění této povinnosti má celní správa oprávnění uložit sankci (Hájek et al., 2021). Mezi informace, které Celní správa ČR zpracovává a poskytuje pro statistické účely, patří informace o zboží propuštěném do celního režimu a informace o obchodu se zbožím mezi ČR a členskými státy EU (Hájek et al., 2021)

3.4 Trestní řízení

Kromě správních úkolů se celní správa zabývá i odhalováním různých druhů kriminality. Pověřeným celním orgánem v trestním řízení je generální ředitelství cel, to odhaluje porušování celních a daňových předpisů nebo drogové kriminality (Česko, 1961). Příslušníci daného orgánu reagují na vyvíjející se trendy v trestné činnosti a bojují proti kybernetické kriminalitě spojené s informačními a komunikačními technologiemi. Aktivně k tomu využívají mezinárodní spolupráce, kterými se zabývá samostatné oddělení mezinárodní spolupráce (Celní správa, 2021c). Nejčastěji spolupracují se Světovou celní organizací a Europolem nebo třeba s národní kriminální agenturou a slovenským kriminálním úřadem finanční správy.

3.5 Kontrola mýta a elektronické dálniční známky

Další kompetencí Celní správy ČR je kontrola mýtného na zpoplatněných silnicích a dálnicích u vozidel nad 3,5 tuny, zároveň i kontrola elektronických dálničních známek (Česko, 1997).

3.6 Ochrana práv duševního vlastnictví

Kromě výměru a propouštění zboží na území EU má Celní správa ČR právo zadržet i takové zboží, které porušuje práva k duševnímu vlastnictví. Veber (2016, s. 127) charakterizuje duševní majetek jako „*smysluplný výstup duševní činnosti, jenž má obvykle nehmotný charakter.*“ V praxi se používá pojem vlastnictví, který vyjadřuje právo jedince mít nad danou věcí kontrolu, nakládat s ní a používat ji nebo její užitky. (Veber, 2016; Celní správa, 2023e)

Duševní vlastnictví dále můžeme rozdělit do dvou oblastí:

- Autorské právo, které zahrnuje umělecká díla hudební, malířská, fotografická, filmová, literární, dále například software, vědecká pojednání a v podstatě veškeré výsledky tvůrčí činnosti autora (fyzické osoby). Registrace u těchto děl není nutná, postačí je zaznamenat do úložiště nebo přehrát, přednést apod. Užití děl je dále upraveno v autorském zákoně.
- Práva průmyslového vlastnictví, která poskytují ochranu pomocí patentů, užitečných vzorů, průmyslových vzorů, ochranných známek či označením původu a typologií polovodičů. (Veber, 2016)

V komentáři o zákonu o ochraně průmyslových vzorů (Černý et al., 2015) se pro průmyslový vzor používá také označení „design“. Jedná se o nehmotný statek, výsledek tvůrčí činnosti. Průmyslový vzor nám tedy chrání vzhled výrobku nebo jeho částí.

Hlavní funkcí ochranné známky je identifikace či rozlišení. Při pohledu na ochrannou známku může spotřebitel identifikovat výrobce a případně si koupit od stejného výrobce i jiný druh zboží (Iordache, 2022). Další funkcí ochranné známky pro výrobce je odlišení se od konkurence a s tím související konkurenční výhoda a pozice na trhu. Ochranné známky se zapisují do rejstříku ochranných známek, kde si majitel práv vytyčí seznam výrobků a služeb, které jeho ochranná známka chrání. (Koukal et al., 2017)

O ochranu duševního vlastnictví v celé EU může požádat majitel práv. Celní správa může zboží porušující práva duševního vlastnictví, například zboží neoprávněně označené ochrannou známkou jiného subjektu (padělek), zadržet a poté zničit. Ve stanovených případech může být toto zboží poskytnuto pro humanitární účely. (Celní správa, 2023e)

3.7 Další kompetence

Kromě výše vyjmenovaných má Celní správa ČR další kompetence jako například: ochranu volně žijících druhů zvířat a rostlin. Podmínky nakládání s ohroženými volně žijícími druhy a výrobky z nich stanovuje Úmluva o mezinárodním obchodu

s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Celní správa ČR kontroluje plnění podmínek stanovených v této úmluvě. V ČR se nejčastěji porušuje dovoz korálů z dovolené. (Celní správa, 2023e)

Cestující překračující hranice EU musí nahlásit převoz hotovosti či jiných platebních prostředků vyšší než 10 000 EUR. Celní správa v případě nedodržení této povinnosti může hotovost zajistit. Obdobně celní správa kontroluje i maximální částku plateb v hotovosti, která nesmí překročit 270 000 Kč. Jakákoliv hodnota vyšší, než tato částka se musí zaplatit bezhotovostně. (Celní správa, 2023e)

Povinností Celní správy ČR je i kontrola pracovních povolení cizinců z třetích zemí. Zaměstnavatelé mají povinnost informovat úřad práce o zaměstnávání osob z cizích zemí mimo EU. (Celní správa, 2023e)

Kontrola hazardních her zahrnuje především kontrolu povolení vydaných ministerstvem financí k provozu heren a kasin a dodržování zákonných povinností. Dále se kontrolují jednotlivé nabízené hry a jejich legálnost. V případě nepovolených her je zakázána i jejich propagace. (Celní správa, 2023e)

Nedílnou součástí je také odhalování přepravy drog a současně látek sloužících k výrobě drog. Ke kontrolám dochází především na letišti. A v poslední řadě i vybírání a vymáhání uložených pokut a poplatků správními orgány, které doposud nebyly zaplacený. Příkladem jsou pokuty od policie či poplatky za odběr podzemích vod. (Celní správa, 2023e)

4 Praktická část

Pro praktickou část bakalářské práce byla zvolena společnost Škoda Auto a.s., která se zabývá výrobou automobilů. Praktický pohled práce se soustředí na činnost společnosti v oblasti ochrany duševního vlastnictví a komunikace s celní správou.

4.1 Představení společnosti

Škoda Auto a.s. je akciová společnost se zaměřením na výrobu automobilů, jedná se o největšího výrobce automobilů v ČR. Hlavní závod společnosti se nachází v Mladé Boleslavi, v ČR má dále výrobní závody v Kvasinách a ve Vrchlabí. V zahraničí se nachází na Slovensku, v Indii a v Číně v různých továrnách německého koncernu Volkswagen Group, kterého je Škoda Auto součástí od roku 1991 (Škoda Auto, 2023a). Na Ukrajině se vyrábějí vozy ve spolupráci s lokálním partnerem. V Rusku se výroba vozů v souvislosti s válkou na Ukrajině zastavila, stejně jako export na ruský trh. Hlavním prodejním trhem je Evropa, dále Škoda Auto prodává automobily v Číně, Indii a dalších zemích, například nově ve Vietnamu (Škoda Auto, 2023b).

Historie společnosti sahá až do roku 1895 (Škoda Auto, 2023a). V té době Václav Laurin a Václav Klement položili základy společnosti. Nejprve byla výroba zaměřena pouze na jízdní kola a motocykly, poté v roce 1905 přišly na řadu automobily. Aktuálně má společnost v nabídce 13 modelových řad. ŠA aktuálně zaměstnává téměř 35 tisíc lidí (Škoda Auto, 2023a).

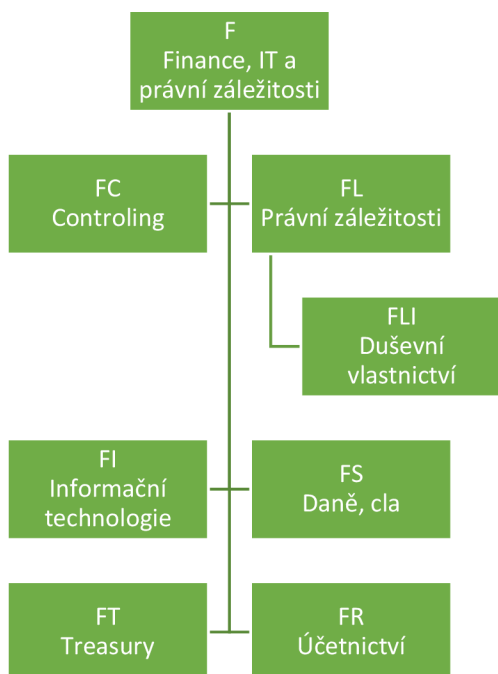
V čele společnosti stojí představenstvo, které má 7 členů. Každý člen představenstva má na starost jednu oblast. Níže jsou oblasti vyobrazeny.

Obrázek 1: Organizační struktura členů představenstva Škoda Auto

Zdroj: Vlastní zpracování dle (interní dokumentace ŠA)

Ochrana práv duševního vlastnictví spadá pod oblast F: Finance, IT a právní záležitosti. V níže zobrazené organizační struktuře jsou znázorněna i další oddělení spadající pod oblast F. Z obrázku je patrné, že ochranou duševního vlastnictví se zabývá oblast FLI.

Obrázek 2: Organizační struktura oblasti F

Zdroj: Vlastní zpracování dle (interní dokumentace ŠA)

Oddělení FLI zajišťuje kompletní právní ochranu duševního vlastnictví, tedy technických řešení, designů, domén a ochranných známek, včetně vymáhání těchto práv a uzavírání licencí, dále pak právní podporu v oblasti designu a právní podporu v těchto oblastech.

Mezi jednotlivé činnosti oddělení v oblasti ochrany technických řešení patří zjišťování, zda může být řešení ŠA chráněné patentem nebo užitným vzorem. Dále je zjišťováno, zda může být řešení použito bez porušení práv cizích patentů a užitných vzorů. A v poslední řadě oddělení zajišťuje i přihlášky nových technických řešení k ochraně formou patentu či užitného vzoru, a to jak v ČR, tak v zahraničí.

V rámci ochrany designu oddělení taktéž zajišťuje podávání přihlášek nových designů k ochraně formou průmyslových vzorů. S tím souvisí i správa registrovaných průmyslových vzorů a prověřování možných kolizí s designy ostatních automobilek.

FLI dále stanovuje a vyplácí odměny za podnikové vynálezy a užité vzory a zaměstnanecké průmyslové vzory. Dojednává a uzavírá licenční smlouvy aktivní i pasivní. Aktivní licenční smlouvy jsou pro případy udělování oprávnění k užití práv duševního vlastnictví ŠA cizím subjektům. Pasivní licenční smlouvy se týkají oprávnění k užití cizích práv duševního vlastnictví pro společnost ŠA. Další činností je vyřizování licenčních smluv pro reklamní předměty a také organizování Známkové licenční komise, která o těchto licencích rozhoduje.

Další činností FLI jsou i rešerše na známkoprávní nezávadnost označení, která jsou plánována k použití pro vozy a ostatní výrobky a služby. Následné podávání přihlášek ochranných známek a správa registrovaných známek. V případě sporů v oblasti duševního vlastnictví je oddělení zodpovědné za vymáhání práv proti výrobcům padělků a neoprávněných napodobenin výrobků ŠA, ale také proti jakémukoliv dalšímu neoprávněnému zásahu do práv duševního vlastnictví ŠA. Zaměstnanci FLI zastupují společnost navenek v případech, kdy je cizími subjekty nařčena z porušení jejich práv duševního vlastnictví.

4.2 Žádost o přijetí celního opatření

K zajištění ochrany práv duševního vlastnictví s využitím celní správy je nejprve třeba podat žádost o přijetí opatření. Žádosti se podávají Celnímu úřadu pro Královéhradecký kraj (Celní správa, 2023g). V České republice existují dvě žádosti o přijetí opatření, a to unijní žádost a žádost o přijetí opatření na vnitřním trhu. Unijní žádost se podává na základě nařízení č. 608/2013 ze dne 12. června 2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1383/2003. Unijní žádost mohou podat vlastníci práv platných na území dvou nebo více členských států (Evropský parlament a Rada Evropské unie, 2013).

Žádost o přijetí opatření na vnitrostátním trhu se řídí zákonem č. 355/2014 Sb., o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů. Opatření na vnitrostátním trhu mohou podat vlastníci práv platných na území České republiky (Česko, 2014).

Obsahem žádostí jsou stěžejní práva duševního vlastnictví, především ochranné známky, například názvy modelů, ale i průmyslové vzory jako například design pneumatik, světel nebo celých aut. Účelem žádosti je předat celníkům informace o právech, která společnost vlastní a v případě porušení chce nechat zadržet.

4.3 Prodloužení celních opatření

Celní opatření má společnost Škoda Auto založené v interním informačním systému, kde může i sledovat končící platnost jednotlivých opatření. K obnově těchto opatření je potřeba vyplnit formulář „Žádost o prodloužení lhůty“, přiložit průvodní dopis a seznam práv a zboží.

Kromě sledování platnosti opatření, je důležité sledovat platnost jednotlivých práv uvedených v opatření a informovat včas celníky o tom, zda bylo právo prodlouženo, změněno či vyjmut. K informování celníků o prodloužení práv je nutné poskytnout aktuální výpis z databáze Úřadu průmyslového vlastnictví, kde je již obnova uvedena a přiložit průvodní dopis. Pokud právo na základě vnitrostátní žádosti prodlouženo nebylo, je nutné vyplnit formulář o změnách pro celní opatření a průvodní dopis, ve kterém je uvedeno, že mají právo vyjmout. Pro unijní žádost stačí poslat průvodní dopis. V případě, že bylo právo změněno, kdy změna může být například ve třídách ochrany, je opět nutné vyplnit formulář o změnách a poslat průvodní dopis. Pro změnu unijní žádosti postačí průvodní dopis.

Komunikace s celní správou ve společnosti Škoda Auto probíhá přes datovou schránku, přes kterou se posílají i podklady. Celníci následně své odpovědi a rozhodnutí o prodloužení lhůty nebo o změně data platnosti u jednotlivých práv také zasílají datovou schránkou. Jednotlivé komunikace a podklady si společnost ukládá opět do interní aplikace WINPAT.

4.4 Zadržení zboží celníky

K zadržení zboží v ČR dochází na základě unijních i vnitrostátních celních žádostí. Informace o zadržení zboží přichází společně s fotkami zadržených produktů datovou schránkou. Na tomto základě se posoudí a vyhodnotí, zda se jedná o padělky, a zda tedy dochází k porušení práv společnosti. Ve většině případů se o padělky jedná. Následně je potřeba připravit žádost o zničení zboží. Unijní i vnitrostátní žádost se zasílá datovou schránkou na příslušný celní úřad, který zboží zadržel. Obsahem žádosti je vypsání zadržené zboží a výpis porušených práv.

4.4.1 Zadržení zboží celníky na základě zákona č. 355/2014 Sb.

Příkladem zadržení zboží na základě vnitrostátní žádosti je oznámení o zadržení zboží držiteli rozhodnutí, které přišlo datovou schránkou v roce 2023 od Celního úřadu pro Jihočeský kraj. Zboží bylo zadrženo v souladu s ustanovením zákona č. 355/2014 Sb. z důvodu podezření z porušení práva duševního vlastnictví. Celníci v oznámení uvedli, že zboží vykazuje zjevné známky nekvalitní napodobeniny a obsahuje prvky, které zcela odpovídají nebo jen velmi věrně připomínají právo duševního vlastnictví společnosti Škoda Auto. Zadrženo byl menší počet doplňkového sortimentu s vyobrazením zaměnitelným s označením chráněným právem duševního vlastnictví společnosti. Toto zboží bylo zadrženo přímo v provozovně v Jihočeském kraji a vykazovalo znaky padělku. Zboží bylo zadrženo a převzato do skladu Celního úřadu pro Jihočeský kraj, kde si ho bylo možné i prohlédnout.

Oznámení obsahuje povinnost držitele rozhodnutí do 10 pracovních dnů oznámit celnímu úřadu, že podal návrh na zahájení soudního řízení o určení, zda bylo porušeno právo duševního vlastnictví. Součástí oznámení byla i možnost zahájení zjednodušeného řízení o zničení zboží, které uděluje možnost zničit zboží bez nutnosti rozhodnutí o porušení práva duševního vlastnictví. Podmínky jsou následující:

- *„držitel rozhodnutí pro vnitrostátní trh do 10 pracovních dnů (u zboží podléhajícího zkáze do 3 pracovních dnů) ode dne oznámení o zadržení zboží písemně oznámí celnímu úřadu souhlas se zničením zboží, přičemž současně písemně prohlásí, že podle jeho přesvědčení zadržené zboží porušuje jeho právo duševního vlastnictví, a uvede pro toto přesvědčení důvody.*
- *osoba, které bylo zboží zadrženo, do 10 pracovních dnů (u zboží podléhajícího zkáze do 3 pracovních dnů) ode dne oznámení o zadržení zboží písemně oznámí celnímu úřadu souhlas se zničením zboží.“ (Česko, 2014)*

Dle zákona č. 355/2014 Sb. (Česko, 2014) lze zadržené zboží zničit i bez souhlasu osoby, které bylo zboží zadrženo, jestliže tato osoba neoznámí ve výše uvedené lhůtě celnímu úřadu svoje stanovisko k možnosti zničení zboží nebo pokud osoba není známa a ve lhůtě 10 dnů se známou nestane a zároveň neoznámí celnímu úřadu svoje stanovisko k možnosti zničení zboží.

Fotodokumentace a oznámení byly přeposlány specialistovi na posuzování, zda se jedná o originál nebo padělek, který potvrdil, že se jedná o padělky. Tři pracovní dny po přijetí oznámení o zadržení byla datovou schránkou odeslána žádost o zničení zadrženého zboží. Zboží porušovalo právo z ochranné známky „okřídlený šíp s ratolestí“ zapsanou u Úřadu průmyslového vlastnictví v Praze. Škoda Auto neudělila žádný souhlas k užití této známky na předmětném zboží, které tedy porušuje práva z duševního vlastnictví.

Rozhodnutí o zničení přišlo přibližně tři měsíce po obdržení oznámení o zadržení. Zboží bylo zničeno v zjednodušeném řízení pod dohledem celního úřadu, dle zákona (Česko, 2014) se zničení provádí za přítomnosti tříčlenné komise.

4.4.2 Zadržení zboží celníky na základě unijního nařízení č. 608/2013

Jedním z příkladů zadržení zboží celníky na základě unijního nařízení je případ z roku 2022, kdy společnost Škoda Auto obdržela přes datovou schránku oznámení o zadržení zboží. Oznámení o zadržení zboží podezřelého z porušení práv duševního vlastnictví poslal Celní úřad Praha Ruzyně a bylo na základě nařízení č. 608/2013. Jednalo se o větší počet dílů automobilu. Oznámení obsahovalo i návrh zjednodušeného řízení, při kterém by bylo možné zboží zničit bez nutnosti rozhodnutí o porušení práva duševního vlastnictví. Zjednodušené řízení by bylo možné za podmínek, že:

- *„držitel rozhodnutí, na jehož základě bylo zboží zadrženo, do 10 pracovních dnů (u zboží podléhajícího zkáze do 3 pracovních dnů) od oznámení o zadržení zboží písemně potvrdí celnímu úřadu, že podle jeho přesvědčení bylo porušeno právo duševního vlastnictví,*
- *držitel rozhodnutí, na jehož základě bylo zboží zadrženo, do 10 pracovních dnů (u zboží podléhajícího zkáze do 3 pracovních dnů) od oznámení o zadržení zboží písemně potvrdí celnímu úřadu svůj souhlas se zničením zboží,*
- *osoba, které bylo zboží zadrženo (deklarant nebo držitel zboží), do 10 pracovních dnů (u zboží podléhajícího zkáze do 3 pracovních dnů) od oznámení o zadržení zboží písemně potvrdí celnímu úřadu svůj souhlas se zničením zboží. Pokud v uvedených lhůtách tento souhlas nebude potvrzen*

nebo nebude oznámen nesouhlas se zničením zboží, může mít celní úřad za to, že souhlas se zničením zboží byl potvrzen.“ (Evropský parlament a Rada Evropské unie, 2013)

Znamená to tedy, že v případě, že se společnost vyjádří do 10 dnů a potvrdí porušení práv duševního vlastnictví a zároveň ten, komu bylo zboží zadrženo se nevyjádří, dojde celníky ke zničení zboží. V momentě, kdyby osoba, které bylo zboží zadrženo, nesouhlasila a podala celníkům oznámení, musela by společnost Škoda Auto, v případě, že by chtěla zboží zničit, podat návrh na zahájení soudního řízení o tom, zda bylo právo duševního vlastnictví porušeno. Škoda Auto se ovšem s tímto případem v poslední době nesečkala, vždy se jednalo o zničení zadržovaného zboží ve zjednodušeném řízení.

Obsahem oznámení nebyly fotografie, proto si je společnost Škoda Auto vyžádala a následně byly poslány emailem na základě telefonické komunikace. Fotografie byly odeslány zaměstnanci specializujícímu se na verifikaci, zda se jedná o originály nebo padělky, který potvrdil, že se jedná o padělky. Žádost o zničení zboží byla odeslána datovou schránkou dva pracovní dny po obdržení oznámení. Součástí žádosti je informace, o jaké zadržované zboží se jedná, v tomto případě větší počet dílů a výčet práv společnosti, která byla porušena. Zde se jednalo o dvě ochranné známky a to, ochranná známka „okřídlený šíp“ obrazová a ochranná známka „ŠKODA logo“ obrazová, obě zapsané u Úřadu průmyslového vlastnictví v Praze. Společnost v žádosti oznamuje, že neudělila souhlas k užití výše uvedených známek na daném zboží a prohlašuje porušení práv duševního vlastnictví společnosti. Dále žádá o zničení zboží dle unijního nařízení č. 608/2013. Součástí žádosti byla žádost o sdělení identifikačních údajů o příjemci a odesílateli.

Informace o identifikačních údajích odesílá celní úřad přes datovou schránku. Údaje mohou být použity pouze pro uplatnění právní ochrany před soudem, k jiným účelům nesmí být použity.

Celní úřad poté zaslal datovou schránkou rozhodnutí o zničení zboží. Součástí rozhodnutí je opět výpis porušených práv, informace o osobě, jež mělo být zboží doručeno a odůvodnění. Celní kontrolou bylo zjištěno, že způsob přepravy a balení výrobků neodpovídá způsobu přepravy a druhu balení očekávaného u originálních

výrobků, dále také provedení neodpovídá výrobkům světoznámé společnosti. Držitel rozhodnutí celnímu úřadu potvrdil, že zadržené zboží porušuje práva duševního vlastnictví a držitel zboží nepotvrdil svůj souhlas ani neoznámil nesouhlas se zničením zboží. Celní úřad tak bere tuto skutečnost jako souhlas se zničením zboží.

Oznámení o zničení zboží přišlo datovou schránkou téměř sedm měsíců po obdržení oznámení o zadržení. Zničení zboží probíhá pod dohledem tříčlenné komise (Česko, 2014). Provádí se na odpovědnost držitele rozhodnutí (Evropský parlament a Rada Evropské unie, 2013). Zboží určené ke zničení se může například mechanicky znehodnotit a následně ekologicky zlikvidovat a uložit na skládce odpadů.

4.4.3 Zadržení zboží celníky a soudní řízení

Výše uvedené příklady zadržného zboží celníky, ať už na základě vnitrostátního nařízení nebo unijního, byly vždy řešeny ve zjednodušeném řízení. Ve zjednodušeném řízení o zničení zboží stačí souhlas držitele rozhodnutí se zničením do určité lhůty a poté souhlas nebo nevyjádřený nesouhlas se zničením od osoby, které bylo zboží zadrženo (Evropský parlament a Rada Evropské unie, 2013). Pokud tedy nebude ve zjednodušeném řízení rozhodnuto o zničení zboží, držitel rozhodnutí musí do lhůty 10 pracovních dnů oznámit celnímu úřadu, že podal návrh na zahájení soudního řízení o určení, zda bylo právo duševního vlastnictví porušeno (Česko, 2014).

Společnost podá žalobu o určení, že je zadržené zboží padělkem na Městský soud v Praze. Městský soud v Praze je určen jako soud prvního stupně pro řešení sporů a porušení práva průmyslového vlastnictví a ochranné známky dle zákona č. 221/2006 Sb. o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství (Česko, 2006). Společnost ŠA nevyžaduje jiné rozhodnutí než potvrzení, že se jedná o porušení práva duševního vlastnictví.

V návrhu na zahájení soudního řízení jsou vypsány ochranné známky společnosti, kterých se návrh týká společně s důkazem o vlastnictví v podobě výpisu z databáze ochranných známek. Součástí návrhu je i popis zadržného zboží, jako důkaz jsou použita oznámení celního úřadu, který zboží zadržel a fotografie zadržného zboží. V poslední části je i návrh na rozsudek, že se jedná o porušení práv duševního vlastnictví a dané zboží je padělek. Odvolání proti rozhodnutí Městského soudu

v Praze řeší Vrchní soud v Praze. V případě kladného rozhodnutí jsou náklady převedeny na porušovatele a celníci pak mohou vyžadovat po porušovateli zaplacení pokuty za porušení práv duševního vlastnictví.

Pokud fyzické osoby nakládají se zbožím, které porušuje právo duševního vlastnictví mohou dostat pokutu až do výše 1 000 000 Kč. U právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby se pak v tomto případě jedná o částku do výše 10 000 000 Kč. (Česko, 2014)

4.5 Podnět ke kontrole na vnitrostátním trhu

ŠA se snaží i svými aktivitami přispět k zadržení padělků, proto využívá možnosti podat podnět k provedení kontroly celnímu úřadu. Než společnost podá podnět k provedení kontroly, je proveden testovací nákup, jehož účelem je zjistit, zda se jedná o padělek. Z testovacího nákupu je vyhotoven report, který může obsahovat fotografie zakoupeného zboží a popis, jak celý nákup probíhal. Po vyhodnocení testovacího nákupu a identifikování padělků, posílá ŠA podnět celnímu úřadu. V podnětu jsou informace o subjektu, u něhož chce ŠA provést kontrolu. Součástí podnětu jsou ochranné známky vlastněné ŠA a odkaz na vydané rozhodnutí, kterým byla schválena žádost o přijetí opatření na vnitrostátním trhu, které obsahuje vypsání ochranné známky. Dále je zmíněn testovací nákup a informace o zakoupených produktech a průběhu nákupu. V případě, že celní úřad vyhodnotí podnět jako oprávněný, zahájí řízení a ŠA jako vlastníkově zašle protokol o zadržení zboží a oznámení o zadrženém zboží, jehož součástí je seznam zadrženého zboží a informace o podezření z porušení práv duševního vlastnictví ŠA. V příloze oznámení je přiložena fotodokumentace. Následně je možné zboží zničit na základě zjednodušeného řízení o zničení zboží, které je popsáno v předchozích kapitolách.

4.6 Náklady spojené s celním řízením

Dle unijního nařízení č. 608/2013 náklady související s celním řízením hradí držitel rozhodnutí o zadržených padělcích, v případě této bakalářské práce tedy společnost Škoda Auto. Mezi související náklady s celním řízením patří náklady na skladování,

manipulaci a zničení zboží. Celní orgány jsou povinny poskytnout ŠA informace o předpokládaných nákladech, včetně místa skladování a data zničení. Odhadované náklady se vypočítávají například podle hmotnosti, způsobu skladování nebo dle povahy zboží.

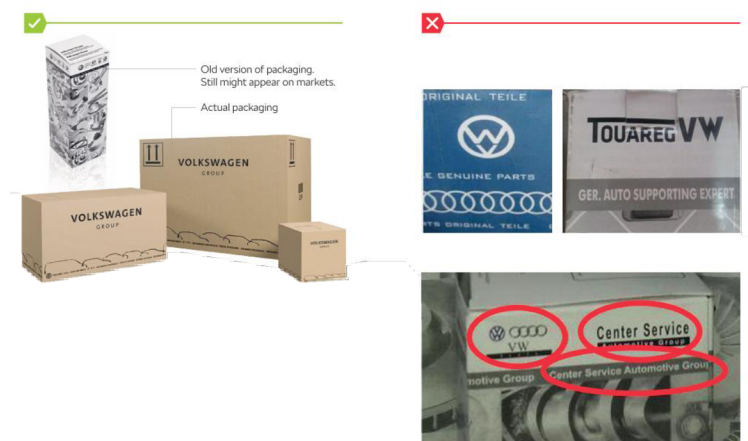
Držitel rozhodnutí, v tomto případě ŠA, má právo požadovat náhradu škody od porušovatele práv. Dle zákona č. 355/2014 (Česko, 2014) výši nákladů stanoví orgán celní správy, pokud částka dosahuje alespoň 100 Kč. Náhrada nákladů je splatná do 30 dnů od oznámení rozhodnutí o její výši (Česko, 2014). Toto právo ŠA využívá pouze u závažných případů, kdy náklady dosahují významných částek.

4.7 Školení celníků

Každý rok se společnost Škoda Auto účastní školení celníků, které obvykle probíhá v Praze. Cílem školení je informovat celníky o tom, na co se mají zaměřit při posuzování, zda se jedná o originál či nikoliv. Škoda Auto si tím zvyšuje šance na zadržení padělků a propuštění originálů. Mezi hlavní znaky padělků patří neoriginální balení, špatná kvalita a levná cena. Na konkrétních dílech vozu to pak mohou být nepřesnosti v tisku znaku Škoda. V případě potřeby jsou provedeny i testy pro ověření kvality (např. filtry, brzdy, oleje).

V rámci identifikace padělků, je třeba nejprve zjistit odkud dané zboží pochází. Nejvíce padělků přichází z Číny, ale samozřejmě ne všechny výrobky z Číny jsou padělky. Originální díly ŠA jsou v Číně označeny a zabaleny společností SAIC Volkswagen Automotive Company. Mezi další země, odkud jsou padělky přiváženy, patří například Polsko a Turecko.

Kromě místa původu zboží je nutné sledovat i samotný obal výrobku. ŠA má specifické znaky na krabicích, například loga, styl písma a obrázky. Je proto nutné prověřit, zda na obalech nejsou gramatické chyby nebo například nepřesné obrázky. Každá zásilka musí mít na obalu vypsány všechny důležité informace, kterými jsou: číslo zásilky, čárový kód, číslo dílu a podobně. Níže je vyobrazeno originální balení a neoriginální balení.

Obrázek 3: Originální a neoriginální balení
Zdroj: (Škoda Auto, 2020)

U jednotlivých výrobků je třeba sledovat i cenu, materiál a kvalitu. Padělky jsou většinou nekvalitní nebo obsahují špatně vytištěný text. Níže jsou vyobrazeny kryty airbagů. Obrázek nahoře je originální díl krytu airbagu, obrázek pod ním je neoriginální díl.

Obrázek 4: Originální a neoriginální airbag
Zdroj: (Škoda Auto, 2020)

ŠA prodává díl jako celý plnohodnotný airbag. Kryt airbagu neprodává samostatně kvůli bezpečnosti. Padělky jsou většinou prodávány levněji a samostatně pouze jako

kryt airbagu. Je to levnější varianta, kterou vyhledávají nejčastěji vlastníci starších vozů po autonehodě, při které došlo ke spuštění airbagu.

Na obrázku číslo 5 jsou zobrazeny nejprve originální autokoberce ŠA. Originály mají vždy otvory na přichycení k podlaze. Některé padělky tyto otvory neobsahují, jak je možné vidět na spodním obrázku. Dále jsou na padělcích gramatické chyby, překlepy anebo nerovnoměrné vzdálenosti mezi písmeny. V případě koberců níže zobrazených se jedná například o chybu v nápisu, tedy místo Škoda je na koberci pouze Skoda. U ostatních vyobrazených koberců se jedná o již zmíněnou nerovnoměrnost v mezerách mezi písmeny nebo o míchání velkých a malých písmen či odlišná velikost písmen ve slově. Je možné se i setkat s nesprávně oddělenými slovy či písmeny, například častý případ je Super B, namísto správného Superb.

Obrázek 5: Originální a neoriginální autokoberce
Zdroj: (Škoda Auto, 2020)

Dalším příkladem jsou krytky kol a reklamní předměty, například kšiltovky a klíčenky. Na obrázku níže je opět možné vidět originály a pod nimi padělky.

Obrázek 6: Originální a neoriginální příslušenství
Zdroj: (Škoda Auto, 2020)

Krytky kol ŠA jsou vždy zabaleny v originálním balení a jsou překryty modrou ochrannou folií. Označení původu na padělcích je často napsáno různými velikostmi písma, jsou kombinovaná velká a malá písmena, například: MADE IN Germany (VYROBENO V Německu). Správné označení je: Made in Germany (Vyrobena v Německu). Na trhu se objevují krytky kol i ve formě samolepek, jedná se také o padělky. ŠA samolepky jako krytky kol nepoužívá.

Na obrázku číslo 6 vpravo jsou pak vyobrazeny reklamní předměty, již zmíněné kšiltovky a klíčenky. Padělky reklamních předmětů jsou většinou velmi špatné kvality. U některých je ovšem velmi obtížné padělek identifikovat, proto by se osoby vždy měly obrátit na zástupce ŠA.

4.8 Kdo může být celníkem

Celník je fyzická osoba, která vykonává službu v celní správě podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (Česko, 2012). Dle Jarešové (2021) provádějí celníci hlavní činnosti celní správy, tedy správu cel a daní a kontrolní činnosti. Dále popisuje celníky podobně jako Policie ČR, tedy jako ozbrojený bezpečnostní sbor. Celníkem může být pouze občan ČR, který je starší 18 let a je plně svéprávný a bezúhonný. Mezi další podmínky patří splnění

požadovaného stupně vzdělání pro dané služební místo, také zdravotní, fyzická i osobnostní způsobilost, nesmí být členem politického hnutí ani politické strany a podobně. Jako zaměstnanci státu jsou i celníci povinni prokazovat příslušnost, v tomto případě k celní správě. Příslušnost se prokazuje buď nošením stejnokroje v době výkonu služby nebo identifikačním znakem, případně ve výjimečných případech slovním vyjádřením. Mezi další povinnosti pak patří zdvořilost a přiměřenost postupu (Česko, 2012).

Celníci mají mnoho oprávnění, například oprávnění ke kontrole osob, třeba zastavením osoby nebo dopravního prostředku. Dále mohou zkontrolovat náklad i přepravní dokumenty. Dle Jarošové (2021) celník může prohlédnout všechny prostory dopravního prostředku, tedy i návěs kamionu nebo kufr osobního automobilu.

4.9 Statistiky

Většina padělků se zabavuje na základě vlastních aktivit ŠA, například prostřednictvím zástupců nebo organizací v cizích zemích. Informace o zadržených padělcích ŠA nejsou veřejně dostupné. Dle publikovaných dat České obchodní inspekce (ČOI) bylo v roce 2023 zadrženo celkem 337 kusů padělků porušující práva duševního vlastnictví ŠA (ČOI, 2023). Nejčastěji se jednalo o přívěsky, emblémy a oblečení s motivy Škoda.

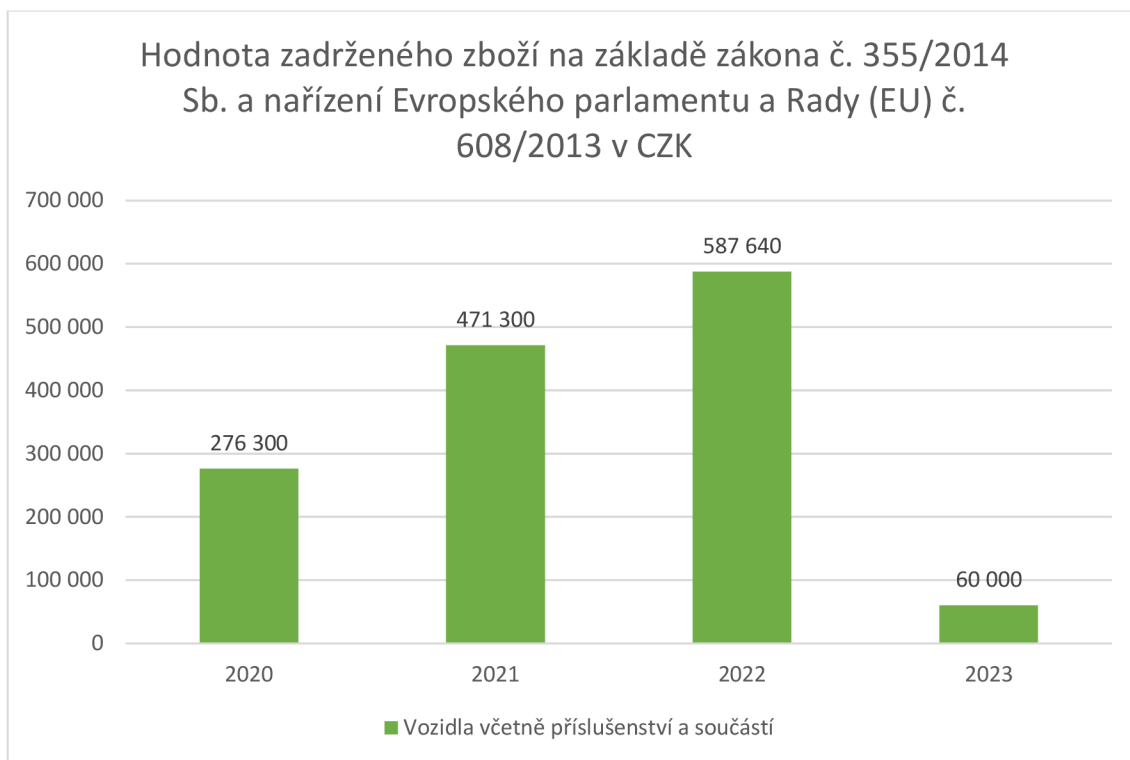
4.9.1 Spolupráce Škoda Auto s organizací React

Společnost ŠA v rámci svých vlastních aktivit k dopadení padělků spolupracuje s mezinárodní neziskovou organizací React. Organizace React (React, 2024a) se zabývá bojem proti padělkům. Cílem organizace je dosáhnout takového stupně online monitorování, vymáhání celních předpisů a vyšetřování, aby se obchod s padělkami výrazně snížil (React, 2024b). Dalším jejich cílem je udržet náklady na boj proti padělení na přijatelné úrovni. Organizace spolupracuje s celními orgány v různých zemích, aktuálně má úřady ve více než 120 zemích světa. Kromě toho provádí pravidelné průzkumy trhu a monitoruje trhy po celém světě, což často vede k okamžitým donucovacím krokům v případě zjištění padělků.

ŠA s touto organizací spolupracuje v několika zemích, především v EU. Zastoupena je lokálními pobočkami Reactu nebo skrze nasmlouvané zástupce. Dle reportu React bylo nejvíce celních případů týkajících se společnosti ŠA za rok 2023 v Maďarsku, Německu a Turecku. V Nizozemsku, Francii a Německu pak bylo zadrženo největší množství padělaného zboží v celních případech. Nejčastěji se jednalo o automobilové díly a příslušenství. Padělky byly nejčastěji odesílány z Číny, Hong Kongu a Turecka. Mezi nejčastější cílové země padělků patří Polsko, Francie a Švédsko. Vypovídací hodnota dat je ovlivněna tím, že ŠA spolupracuje s pobočkami Reactu pouze v některých zemích.

4.9.2 Statistiky v České republice od roku 2020 do roku 2023

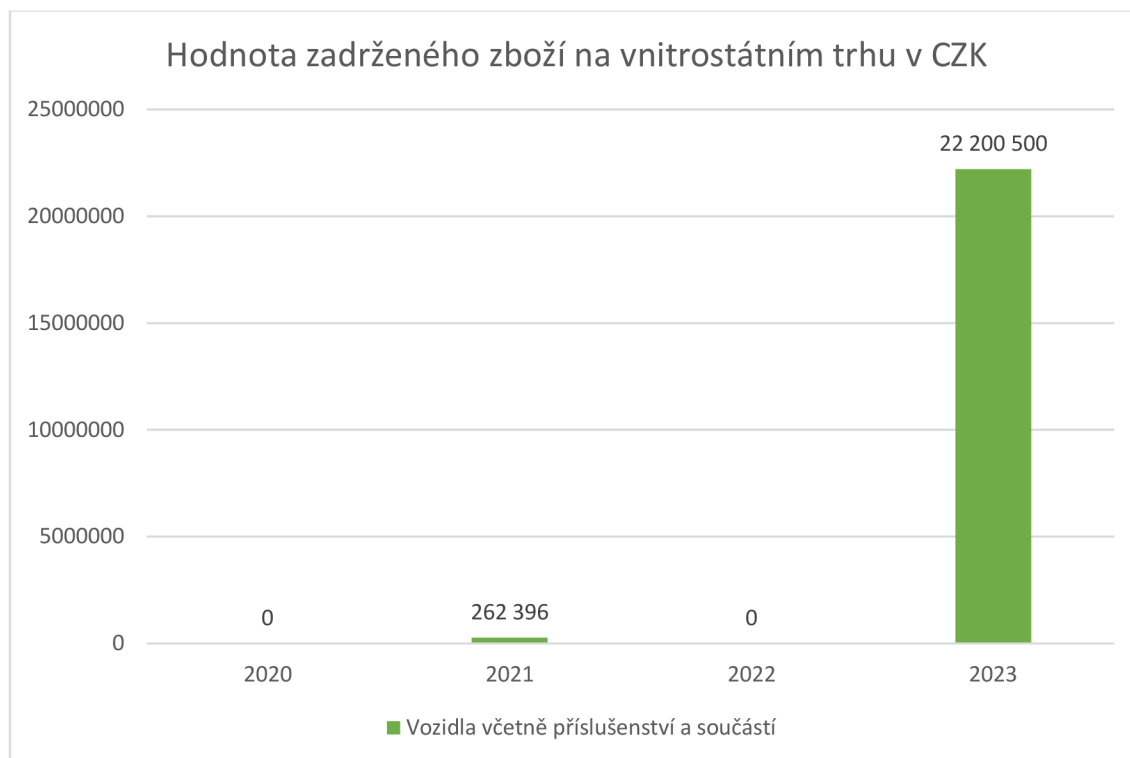
Níže je zobrazen graf ukazující hodnotu zadržených kusů v korunách českých, v kategorii vozidla včetně příslušenství a součástí od roku 2020 do roku 2023. Zboží bylo zadrženo na základě zákona č. 355/2014 Sb. a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013. Na grafu je patrné, že do roku 2022 hodnota zadržených kusů stoupala. V roce 2020 bylo zadrženo 197 kusů v hodnotě 276 300 Kč (Celní správa, 2020). V následujícím roce 2021 se pak jednalo o zadržených 1 191 kusů v hodnotě 471 300 Kč (Celní správa, 2021b). A nejvíce to bylo v roce 2022, kdy se zadrželo zboží v hodnotě 587 640 Kč, které představovalo 1 099 kusů (Celní správa, 2022). Hodnotově nejvíce bylo tedy zadrženo v roce 2022. Ovšem počet zadržených kusů byl největší v roce 2021, kdy se jednalo o 1 191 kusů, pravděpodobně se tedy jednalo o příslušenství a součástky v nižší hodnotě. V roce 2023 pak číslo dramaticky pokleslo, byly zadrženy pouze 4 kusy zboží v hodnotě 60 000 Kč, což je tedy nejméně ze sledovaných hodnot (Celní správa, 2023f). Hodnota padělků je vypočítána odhadem v cenách originálů (Celní správa, 2023b). Z hlediska nízkých hodnot ve všech letech je dost pravděpodobné, že se jednalo o zadržené příslušenství a součástky, nikoliv automobily.

Obrázek 7: Hodnota zadržného zboží

Zdroj: Vlastní zpracování podle (Celní správa, 2020; 2021b; 2022; 2023f)

Na dalším grafu jsou zobrazeny statistiky hodnot zadržného zboží na vnitrostátním trhu. Zboží bylo zadrženo na vnitrostátním trhu podle zákona č. 355/2014 Sb. a zákona č. 121/200 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů.

Obrázek 8: Hodnota zadrženého zboží na vnitrostátním trhu

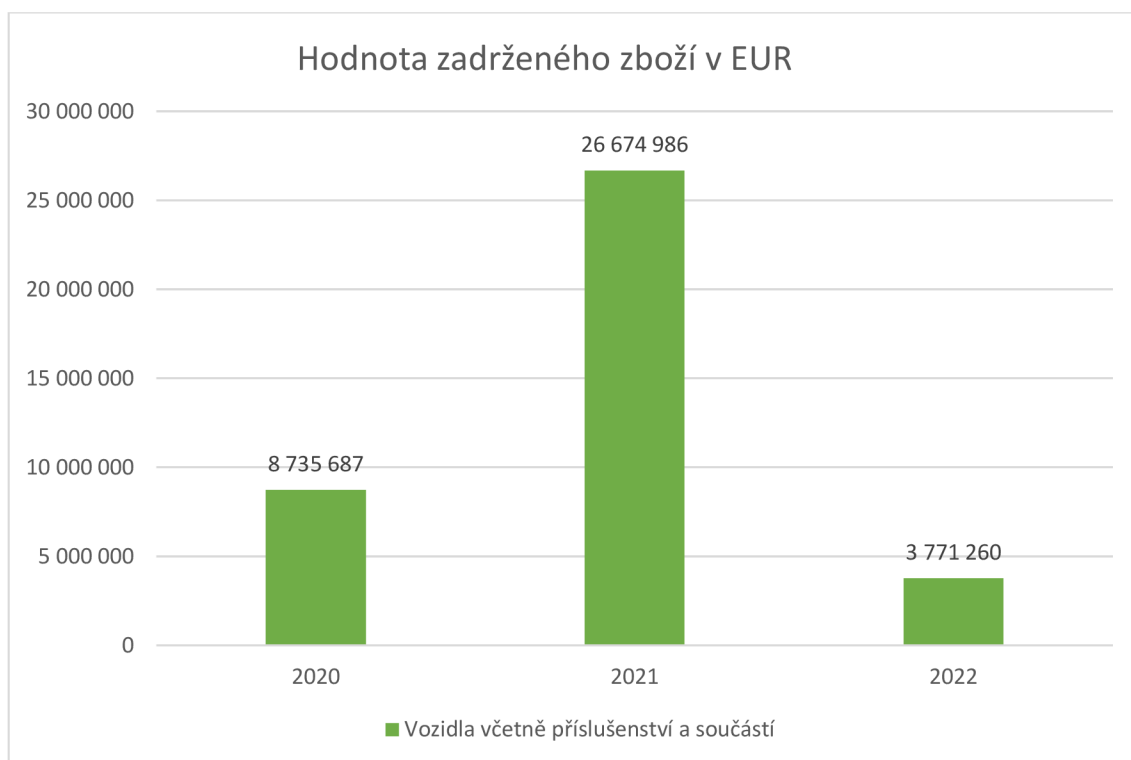
Zdroj: Vlastní zpracování podle (Celní správa, 2020; 2021b; 2022; 2023f)

Statistiky byly opět brány od roku 2020 do roku 2023. Ovšem v roce 2020 i 2022 nebyl zadržen žádný kus z kategorie vozidla včetně příslušenství a součástí, tudíž hodnota zadrženého zboží byla nula. V roce 2020 tomu mohlo být z důvodu celkově nižší hodnoty zadrženého zboží ve všech sledovaných kategoriích (Ministerstvo financí, 2021). Generální ředitelství cel (2023) se v roce 2022 zúčastnilo několika pátracích akcí, za účelem odhalení padělků oblečení, obuvi a hraček, z toho důvodu je možná nulová hodnota zadrženého zboží v kategorii „vozidla včetně příslušenství a součástí“. V roce 2021 bylo zadrženo 280 kusů v hodnotě 262 396 Kč. Hodnota je opět odhadem vypočítána v cenách originálů. Dle Ministerstva financí ČR (2022) byla hodnota zadrženého zboží vyšší než v roce 2020, což lze posuzovat jako velký úspěch vzhledem k omezením v souvislosti s pandemií COVID-19. Dále popisují, že výsledné hodnoty jsou ovlivněny způsobem prodeje a informují o prodeji na internetu, který lze velmi těžce kontrolovat. V roce 2023 se pak hodnota zadržených kusů prudce zvedla na 22 200 500 Kč, přitom bylo zadrženo 186 kusů, tedy téměř o sto méně, než v roce 2021. U takto vysoké hodnoty v roce 2023 je možné, že se jednalo o celá vozidla. Podrobnější statistiky nejsou k dispozici, proto se jedná pouze o spekulaci.

4.9.3 Statistiky v Evropské unii od roku 2020 do roku 2022

Statistiky v Evropské unii jsou od roku 2020 tvořeny Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) společně s Evropskou komisí. V předchozích letech byly statistiky zveřejňovány samostatně. Z toho důvodu budou v rámci bakalářské práce využívány sjednocené statistiky EUIPO a Evropské komise od roku 2020 do roku 2022.

Na grafu níže jsou zobrazeny statistiky zadržného zboží na hranicích EU od roku 2020 do roku 2022. Statistiky z roku 2023 budou zveřejněny na podzim roku 2024. Graf ukazuje hodnotu zadržného zboží v kategorii „vozidla včetně příslušenství a součástí“ v eurech. Zboží bylo zadrženo celní správou členských států, dále pak pověřenými orgány dozoru, například policií (European Union Intellectual Property Office, 2021). K přepočtu měn je brán kurz 1 EUR=25 CZK.

Obrázek 9: Hodnota zadržného zboží v EUR

Zdroj: Vlastní zpracování dle (European Union Intellectual Property Office, 2021; 2022; 2023)

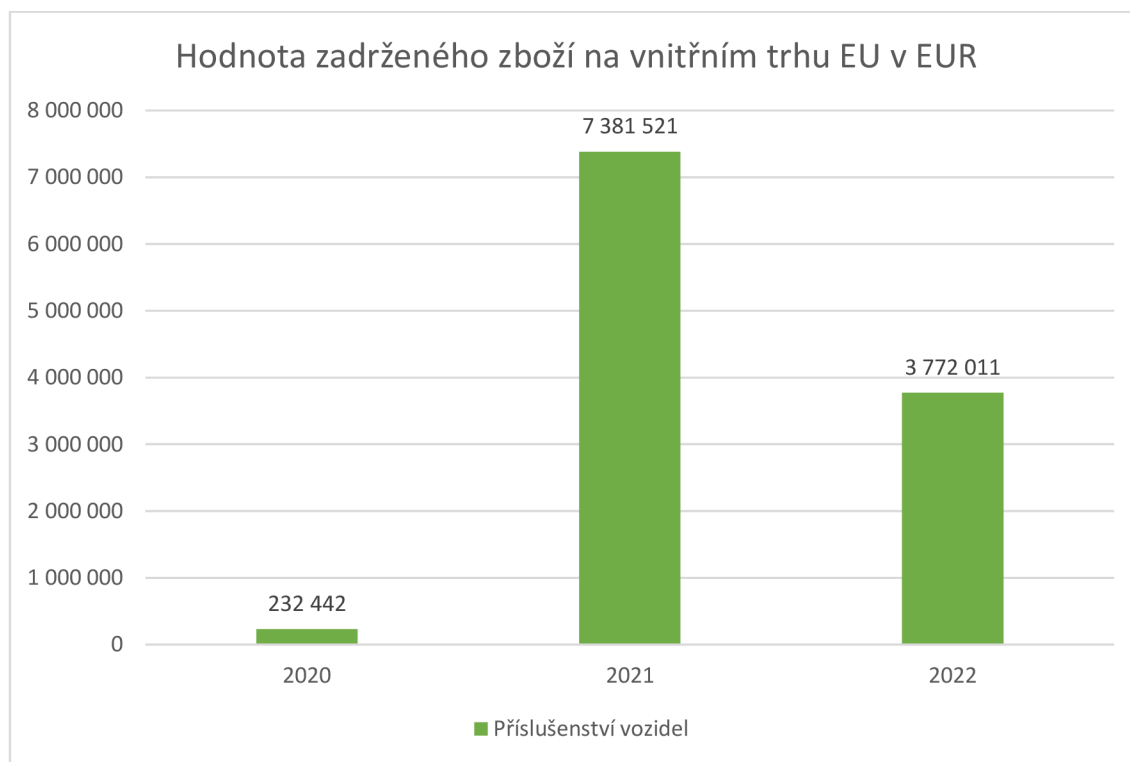
V roce 2020 bylo zadrženo 142 894 kusů v celkové hodnotě 8 735 687 EUR. Což je v přepočtu 218 392 175 Kč. Dle reportu EUIPO (2021) byla nízká hodnota zadržných

padělků ovlivněna pandemií COVID-19. V době pandemie se vnitrostátní orgány věnovaly primárně jiným trestným činům než porušováním práv duševního vlastnictví (European Union Intellectual Property Office, 2021).

Roku 2021 hodnota zadržného zboží rapidně stoupla na celkových 801 761 kusů v hodnotě 26 674 986 EUR, v přepočtu na 666 874 650 Kč. Toto extrémní navýšení na hodnotě mohlo způsobit přerušení dodávek náhradních dílů v době pandemie COVID-19. Autoservisy a motoristé se snažili získávat náhradní díly skrze jiné než autorizované prodejce (Intellectual Property Office, 2020)

Hodnota se poté opět v roce 2022 snížila až na hodnotu 3 771 260 EUR, v přepočtu 94 281 500 Kč, což představovalo 167 261 zadržných kusů. V grafu se jedná o nejnižší hodnotu zadržného zboží za sledované roky.

Hodnota zboží zadržena v kategorii „příslušenství vozidel“ na vnitřním trhu EU je zobrazena na grafu níže. Hodnoty jsou opět v eurech.

Obrázek 10: Hodnota zadržného zboží na vnitřním trhu EU v EUR

Zdroj: Vlastní zpracování dle (European Union Intellectual Property Office, 2021; 2022; 2023)

Graf hodnot zadržného zboží na vnitřním trhu EU koresponduje s grafem číslo 9, který zobrazuje hodnoty zadržného zboží na hranicích EU. V roce 2020 dosahovala hodnota zadržného zboží pouze 232 442 EUR, v přepočtu 5 811 050 Kč. Tato hodnota představuje 13 399 zadržných kusů příslušenství vozidel. Stejně jako u předchozího grafu, i na tomto došlo k prudkému vzrůstu hodnot v roce 2021, který mohl být způsoben odeznívající pandemií COVID-19, vzhledem k rozvolňování opatření. Zadrženo bylo celkem 127 138 kusů příslušenství vozidel v hodnotě 7 381 521 EUR, tedy 184 538 025 Kč. Hodnota v roce 2022 klesla téměř na polovinu, konkrétně na 3 772 011 EUR, v přepočtu 94 300 275 Kč. Bylo zadrženo celkem 63 565 ks.

Závěr

Bakalářská práce se zabývá postavením celní správy v České republice a v Evropské unii a její kompetencí v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví. Cílem práce bylo zhodnocení právních předpisů České republiky a Evropské unie v této oblasti.

Po prozkoumání a zhodnocení zákonů České republiky a nařízení Evropské unie týkající se celní správy a ochrany duševního vlastnictví je třeba zmínit nařízení č. 608/2013, které obsahuje možnost zjednodušeného řízení o zničení padělků. Zjednodušené řízení o zničení umožňuje celníkům zboží zničit bez toho, aby zboží bylo označeno za padělek, tedy bez soudního řízení, což usnadňuje celý proces. Hodnota zadržovaných padělků v kategorii vozidla včetně příslušenství a součástí v České republice nedosahuje vysokých čísel, ale dokazuje průkazně vyšších hodnot v zadržení zboží na základě právě tohoto nařízení. V České republice je nařízení implementováno v zákoně č. 355/2014, které taktéž obsahuje návrh na zjednodušené řízení o zničení.

V České republice bylo z hlediska zjištěných hodnot zadržováno spíše příslušenství a součásti vozidel než samotné vozy. Na vnitrostátním trhu v České republice bylo zadržováno zboží na základě zákona č. 355/2014 Sb. o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví a zákona č. 121/200 Sb. autorský zákon. Tyto statistiky vykazovaly ve dvou sledovaných letech nulové výsledky.

Hodnoty zadržovaného zboží na hranicích Evropské unie a na vnitřním trhu Evropské unie dosahovaly v kategorii „vozidla včetně příslušenství a součástí“ milionových hodnot. Největší hodnoty dosáhly v roce 2021 jak na vnitřním trhu s hodnotou převyšující 7 milionů eur, tak i na hranicích Evropské unie, kde hodnota dosahovala výše téměř 27 milionů eur. V roce 2022 se hodnoty zadržovaných padělků na vnitrostátním trhu i hranicích Evropské unie snížily téměř na stejnou hodnotu, přesněji na 3,7 milionů eur.

Práce ukázala, že způsob právní úpravy je efektivní a z právního hlediska dostačující. Dle statistik je sice zadržováno velké množství padělků, ale zřejmě je to stále jen zlomek toho, co je ve skutečnosti dováženo. Evropská unie nemá hranice mezi

členskými státy a z důvodu zajištění volného pohybu zboží jsou kontroly omezené. Proto mohou být padělky v automobilovém průmyslu velmi těžce identifikovány.

Úspěšnost zadržení zboží porušující duševní vlastnictví je ovlivněna i způsobem prodeje. Například prodej neoriginálních dílů porušujících práva duševního vlastnictví na internetu je velice těžko odhalitelný. Dopady padělků na ekonomiku státu a Evropské unie jsou velké. Místní výrobci přichází o tržby. Společnosti prodávají méně originálních dílů, což může zapříčinit šetření, které může vyústit v propouštění zaměstnanců a způsobit zvyšující se nezaměstnanost.

Boj proti padělkům je velmi důležitý a měl by být dále prohlubován. Tržby prodejců padělků jsou nelegální peníze, u kterých není známo, kam putují. Vzhledem k bezpečnostní situaci ve světě existuje i možnost, že tyto nelegální peníze mohou financovat například terorismus.

Největší problém v této oblasti je samotná identifikace padělků. V dnešní době je velmi těžké poznat originál od padělku. Celníci by měli být řádně proškolení, aby byli schopni padělky odhalit. Zaměstnávání více pracovníků celní správy se specializací na vyhledávání padělků by vedlo k efektivnímu boji proti padělkům.

Stejně tak by mohla být proškolená i laická veřejnost, která si padělky kupuje. Někteří spotřebitelé úmyslně zboží porušující duševní vlastnictví vyhledávají, důvody mohou být různé, mezi ty základní patří především nízká cena oproti originálnímu výrobku. Kromě toho, že spotřebitel nákupem podpoří nelegální aktivitu, mohou být padělky i nebezpečné pro zdraví. Oproti originálním výrobkům nemusí splňovat předepsané normy a bezpečnostní testy. Jejich výroba může znečišťovat životní prostředí.

Existuje například Mezinárodní sdružení pro ochranné známky (International Trademark Association – INTA), které se v aktuální kampani „Unreal“ zaměřuje na zvyšování povědomí spotřebitelů ve věku 14 až 23 let o významu ochranných známek a značek a o nebezpečí nákupu padělaných výrobků (Inta, 2024).

V neposlední řadě by i jednotlivé společnosti mohly být aktivnější v boji proti padělkům, například vytvořením speciálního útvaru uvnitř společnosti s cílem odhalování a vytipování padělků. Toto ve společnosti Škoda Auto funguje na úzké spolupráci osob z více útvarů, nicméně s ohledem na působení ŠA na mnoha

mezinárodních trzích a s ohledem na množství padělků existuje potenciál pro další rozšiřování aktivit v této oblasti. Jednou z variant může být vytvoření oddělení či skupiny zaměstnanců. Hlavní náplní práce by byla spolupráce s celníky. Každá osoba by měla na starost jeden typ opatření, za který by zodpovídala a v souvislosti s ním jednala s příslušníky celní správy a prováděla školení v těchto oblastech. Zároveň by se tyto osoby mohly účastnit zadržení zboží, což by vedlo k rychlejší identifikaci padělků. Oddělení by mohlo mít dále dedikovanou osobu, která by kontrolovala e-shopy a zaměřovala se na edukaci zákazníků. Další náplní by mohlo být zintenzivnění aktivit ohledně celních opatření ve státech mimo EU nebo vnitrostátních celních opatření v dalších státech EU.

Seznam použité literatury

- BAKEŠ, Milan; Marie KARFÍKOVÁ; Petr KOTÁB a Hana MARKOVÁ, 2012. *Finanční právo*. online. 6. vyd. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-440-7. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgjpaxa5jzha&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>.
- BOBEK, Michal; Petr BŘÍZA a Pavlína HUBKOVÁ, 2022. *Vnitrostátní aplikace práva Evropské unie*. online. 2. vyd. C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-896-2. Dostupné z: <https://www.beck.cz/vnitrostatni-aplikace-prava-evropske-unie-2-vydani>.
- CELNÍ SPRÁVA, 2020. *Statistika za rok 2020*. online. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Kontroly%20v%20oblasti%20prv%20duevnho%20vlastnictv/Statistika%20za%20rok%202020.pdf>.
- CELNÍ SPRÁVA, 2021a. *Legislativa | Celní správa ČR*. online. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dalsi-kompetence/ochrana-dusevniho-vlastnictvi/Stranky/legislativa.aspx>.
- CELNÍ SPRÁVA, 2021b. *Statistika za rok 2021*. online. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Kontroly%20v%20oblasti%20prv%20duevnho%20vlastnictv/Statistika%20za%20rok%202021.pdf>.
- CELNÍ SPRÁVA, 2021c. *Zpráva o činnosti Sekce pátrání 2020-2021*. online. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/aktuality/Documents/Zpr%C3%A1va%20o%20%C4%8Dinnosti%20Sekce%20p%C3%A1tr%C3%A1n%C3%AD%202020-2021.pdf#search=administrativn%C3%AD%20spolupr%C3%A1ce%20se%20zahranic%C4%8D%C3%ADm>.
- CELNÍ SPRÁVA, 2022. *Statistika za rok 2022*. online. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Kontroly%20v%20oblasti%20prv%20duevnho%20vlastnictv/Statistika%20za%20rok%202022.pdf>.
- CELNÍ SPRÁVA, 2023a. *CLO | Celní správa ČR*. online. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/clo/Stranky/default.aspx>.
- CELNÍ SPRÁVA, 2023b. *Duševní vlastnictví | Celní správa ČR*. online. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/dusevni-vlastnictvi.aspx>.

- CELNÍ SPRÁVA, 2023c. *Legislativa* | *Celní správa ČR*. online. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/clo/legislativa/Stranky/legislativa-zakladni-informace.aspx>.
- CELNÍ SPRÁVA, 2023d. *O Celní správě České republiky* | *Celní správa ČR*. online. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/o-ceske-cs.aspx>.
- CELNÍ SPRÁVA, 2023e. *O Celní správě České republiky* | *Celní správa ČR*. online. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/o-ceske-cs.aspx#Clo%20a%20celn%C3%AD%20%C5%99%C3%ADzen%C3%AD>.
- CELNÍ SPRÁVA, 2023f. *Statistika za rok 2023*. online. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Kontroly%20v%20oblasti%20prv%20duevneho%20vlastnictvi/Statistika%20za%20rok%202023.pdf>.
- CELNÍ SPRÁVA, 2023g. *Základní informace* | *Celní správa ČR*. online. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dalsi-kompetence/ochrana-dusevniho-vlastnictvi/Stranky/zakladni-informace.aspx>.
- ČBA, 2023. *Celní unie*. online. In: *Celní unie*. Dostupné z: <https://cbaonline.cz/celni-unie>.
- ČERNÝ, Miroslav; Pavel KOUKAL a Radim CHARVÁT, 2015. *Zákon o ochraně průmyslových vzorů Komentář*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-929-8.
- ČESKO, 1961. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu 1961 o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 66, s. 213–216. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/30139/1/2/zakon-c-141-1961-sb-o-trestnim-rizeni-soudnim-trestni-rad?vtextu=celn%C3%AD>.
- ČESKO, 1997. Zákon č. 13 ze dne 23. ledna 1997 o pozemních komunikacích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 3, s. 47–61. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/44836/1/2>.
- ČESKO, 2003. Zákon č. 353 ze dne 26. září 2003 o spotřebních daních úplné a aktuální znění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 118, s. 5730–5788. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/55953/1/2/zakon-c-353-2003-sb-o-spotrebnych-danich?vtextu=spot%C5%99ebn%C3%AD%20da%C5%88>.
- ČESKO, 2006. Zákon č. 221 ze dne 25. dubna 2006 o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka

74, s. 2754–2758. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga3f6mrsgewtc&groupIndex=0&rowIndex=0>

ČESKO, 2009. Zákon č. 280 ze dne 22. července 2009 daňový řád. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 87, s. 4038–4104. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/69223/1/2/zakon-c-280-2009-sb-danovy-rad?vtextu=danov%C3%BD%20%C5%99%C3%A1d>.

ČESKO, 2012. Zákon č. 17 ze dne 8. prosince 2011 o Celní správě České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 5, s. 98–123. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgez6mjxfuytk>.

ČESKO, 2014. Zákon č. 355 ze dne 18. prosince 2014 o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 142, s. 4700–4714. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqge2f6mzvguwte>.

ČESKO, 2016. Zákon č. 242 ze dne 14. července 2016 Celní zákon. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 95, s. 3578–3594. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqge3f6mrugiwtc&rowIndex=0>.

ČESKO a MINISTERSTVO FINANČÍ, 2014. Vyhláška ze dne 22. prosince 2014 k provedení některých ustanovení zákona o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 142, s. 4718–4727. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqge2f6mzvhawtc&groupIndex=0&rowIndex=0&refSource=search>.

ČOI, 2023. *Zajištění padělků – ČOI*. online. Dostupné z: <https://www.coi.cz/prospotrebitele/otevrena-data/zajisteni-padelku/>.

DOBEŠ, Jan; Zdeňka HLEDÍKOVÁ a Jan JANÁK, 2005. *Dějiny správy v českých zemích*. online. 2. vyd. Nakladatelství Lidové noviny. ISBN 978-80-7106-906-5. Dostupné z: <https://www.kosmas.cz/knihy/128366/dejiny-spravy-v-ceskych-zemich/>.

EU, 2023. *Celní unie EU v praxi* | *Evropská unie*. online. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/customs_cs.

EUROPEAN UNION INTELLECTUAL PROPERTY OFFICE, 2021. *EU enforcement of intellectual property rights: results at the EU border and in the EU internal market 2020*. online. LU: Publications Office. ISBN 978-92-9156-304-3. Dostupné z: <https://data.europa.eu/doi/10.2814/333985>.

EUROPEAN UNION INTELLECTUAL PROPERTY OFFICE, 2022. *EU enforcement of intellectual property rights: results at the EU border and in the EU internal market 2021*. online. LU: Publications Office. ISBN 978-92-9156-328-9. Dostupné z: <https://data.europa.eu/doi/10.2814/6921>.

EUROPEAN UNION INTELLECTUAL PROPERTY OFFICE, 2023. *EU enforcement of intellectual property rights: results at the EU border and in the EU internal market 2022*. online. LU: Publications Office. ISBN 978-92-9156-347-0. Dostupné z: <https://data.europa.eu/doi/10.2814/762823>.

EVROPSKÁ KOMISE, 2015. Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446 ze dne 28. července 2015, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, pokud jde o podrobná pravidla k některým ustanovením celního kodexu Unie. In: *Úřední věstník Evropské unie*. Částka 343, s. L 343/1-L 343/557. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=mv2tgxzsgaytkx3sgi2dinq&groupIndex=0&rowIndex=0&refSource=search>.

EVROPSKÁ KOMISE, 2023. *50 years of the EU Customs Union*. online. Dostupné z: https://taxation-customs.ec.europa.eu/50-years-eu-customs-union_en.

EVROPSKÁ UNIE a RADA EVROPSKÉ UNIE, 2013. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (přepřacované znění). In: *Úřední věstník Evropské unie*. Částka 269, s. L 269/1-L 269/101. Dostupné z: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj/ces>.

EVROPSKÝ PARLAMENT a RADA EVROPSKÉ UNIE, 2013. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 ze dne 12. června 2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1383/2003. In:

Úřední věstník Evropské unie. Částka 181, s. L 181/15-L 181/34. Dostupné z: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/608/oj/ces>.

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ CEL, 2023. *Výroční zpráva celní správy 2022*. online. Dostupné z: https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Documents/VZ_CS_2023.pdf.

HÁJEK, Filip; Ladislav HRBEK; Jana JAREŠOVÁ; Pavel POLÁK; Dana ŠRAMKOVÁ et al., 2021. *Celní zákon: Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-051-6.

HENDRYCH ET AL., Dušan, 2009. *Právníký slovník*. online. 3. vyd. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-059-1. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembqhfwp64zrguxggzlmnzuv6zdpnbwggkza>.

INTA, 2024. Unreal Campaign. online. In: *International Trademark Association*. Dostupné z: <https://www.inta.org/about/unreal-campaign/>.

INTELLECTUAL PROPERTY OFFICE, 2020. IP Crime and Enforcement Report 2019-2020. *IP Crime Group*, roč. 2019–2020, č. 1.

INTRASTAT, 2019. *Co je Intrastat*. online. Dostupné z: <https://www.intrastat.cz/co-je-intrastat>.

IORDACHE, Răzvan, 2022. INTELLECTUAL PROPERTY LAW IN THE EU MEMBER STATES. *Research and Science Today*, roč. 2022, č. 1, s. 69–74. ISSN 22474455.

JAREŠOVÁ, Jana; Lubomír KUČERA; Pavel POLÁK; Vojtěch OHERA a Dana ŠRAMKOVÁ, 2021. *17/2012 Sb. Zákon o celní správě České republiky: Komentář*. online. Praha: Wolters Kluwer. ISBN ISSN 2336-517X. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/13/256/1/2>.

KÁRNÍK, Miroslav, 2012. *Clo a celní politika*. ANAG. ISBN 978-80-7263-779-9.

KOUKAL, Pavel; Miroslav ČERNÝ; Radim CHARVÁT a Simona HEJDOVÁ, 2017. *Zákon o ochranných známkách - Komentář*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-762-2.

LYONS, Timothy, 2018. *EU Customs Law*. 3rd ed. Velká Británie: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-108674-8.

- MACHKOVÁ, Hana; ČERNOHLÁVKOVÁ EVA; Sato ALEXEJ et al., 2014. *Mezinárodní obchodní operace: 6., aktualizované a doplněné vydání*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4874-0.
- MATOUŠEK, Pavel, 2007. *Clo*. online. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-263-1. Dostupné z: https://knihovna.usoud.cz/ar1-us/cs/detail-us_us_cat-m0000803-Clo/.
- MINISTERSTVO FINANCÍ, 2021. *Informace o činnosti celní správy 2020*.
- MINISTERSTVO FINANCÍ, 2022. *Informace o činnosti celní správy 2021*.
- ONDŘEJ, Jan, 2014. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní, 5. vydání | Odborná literatura a právnická literatura Aleš Čeněk*. online. 5. vyd. Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-506-7. Dostupné z: <https://www.alescenek.cz/zbozi/94935/mezinarodni-pravo-verejne-soukrome-obchodni-5-vydani/>.
- REACT, 2024a. *React - The Anti-Counterfeiting Network*. 2024. Dostupné z: <https://www.react.org/>.
- REACT, 2024b. *React operational*. 2024. Dostupné z: <https://www.react.org/react-operational/>.
- SHELLE, Karel a Jaromír TAUCHEN, 2015. *Encyklopedie českých právních dějin*. Ostrava: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o. v koedici s Key Publishing. ISBN 978-80-7418-282-2.
- SVATOŠ, Miroslav, 2009. *Zahraniční obchod: Teorie a praxe*. Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-2708-0.
- ŠKODA AUTO, 2020. *Brand_Protection_Brochure_ENG_preview_200331-1.pdf*.
- ŠKODA AUTO, 2023a. *Škoda Reporting*. online. Dostupné z: <https://reporting.skoda-auto.cz/company>.
- ŠKODA AUTO, 2023b. *Škoda Reporting*. online. Dostupné z: <https://reporting.skoda-auto.cz/marketing>.
- ŠTĚRBOVÁ, Ludmila; Iveta ČERNÁ; Radek ČAJKA a Ilya BOLOTOV, 2013. *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*. Praha: Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-8795-4.

VEBER, Jaromír, 2016. *Management inovací*. Praha: Albatros Media a.s. ISBN 978-80-7261-424-0.

WORLD CUSTOMS ORGANIZATION, 2023. *World Customs Organization*. online. Dostupné z: <https://www.wcoomd.org/en/about-us/what-is-the-wco/discover-the-wco.aspx>.

WORLD TRADE ORGANIZATION, 2023a. *WTO | What is the WTO? - About the WTO – A statement by former Director-General Pascal Lamy*. online. Dostupné z: https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/wto_dg_stat_e.htm.

WORLD TRADE ORGANIZATION, 2023b. *WTO | What is the WTO? - Who we are*. online. Dostupné z: https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/who_we_are_e.htm.

WORLD TRADE ORGANIZATION, 2024. *WTO | The WTO and World Customs Organization*. online. Dostupné z: https://www.wto.org/english/thewto_e/coher_e/wto_wco_e.htm.